Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 72 (1572) ♦ Вівторок, 22 квітня 1997 року ♦ Ціна договірна

"ТРИ КИТИ", можливо, втримають бюджет

Внести на розгляд парламенту проект державного бюджету України на 97-й рік у п'ятницю — про це було досягнуто домовленості під час робочої зустрічі Голови Верховної Ради України Олександра Мороза, його першого заступника Олександра Ткаченка з Прем'єр-міністром України Павлом Лазаренком. Протягом нинішнього пленарного тижня для цього потрібно ухвалити на сесії Верховної Ради два законопроекти — про податок на доходи фізичних осіб та оподаткування прибутку підприємств. Третій — про податок на добавлену вартість,— як відомо, вже ухвалено. Це «три кити», на яких базується проект бюджету-97. Щодо законопроекту про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України стосовно формування бюджету, яким мали внести зміни до 63 законів, скасувавши чималі обсяги пільг, то його не будуть брати за основу бюджету нинішнього року, а врахують, якщо цей документ буде прийнято, у бюджетній резолюції-98.

Отже, проект бюджету-97 у другому читанні планується внести у п'ятницю, якщо на те буде воля парламенту. Закиди про те, що проект треба було б подавати у першому читанні, оскільки він базується на нових податкових законах, Прем'єр-міністр Павло Лазаренко спростував. Він нагадав, що проект бюджету у першому читанні вносився саме з урахуванням тоді ще не існуючих змін у податковому законодавстві. Крім того, макроекономічні показники, як-то: доходна і видаткова частини не зазнали кардинальних змін, вони становлять, відповідно, 37 і 42,8 мільярда гривень.

Утім, поки що є лише один «кит». Чи заженуть депутати ще двох у «податковий океан», покаже цей передвеликодній тиждень.

Замість понеділка у неділю

фактично розпочали роботу Хайнц Фішер та Олександр Мороз разом із членами делегації.

Як правило, коли делегація прибуває до країни у неділю ввечері, а власне робочі зустрічі починаються наступного дня, гостей зустрічають і розміщують працівники протокольної служби і нашого посольства.

Минула неділя була винятком із правил. У віденському аеропорту «Швехат» делегацію Верховної Ради України на чолі з Головою ВР Олександром Морозом зустрічав особисто Голова Національної Ради Республіки Австрія Хайнц Фішер.

(Закінчення на 2-й стор.).

Нарада у Верховній Раді України

Розпочинаючи 21 квітня нараду з головами комісій та керівниками депутатських груп і фракцій, перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко в загальних рисах окреслив завдання, що постають перед парламентом поточного тижня та на початку травня цього року. Зокрема наголосив, що понад 50 відсотків питань, які будуть розглянуті на пленарних засіданнях, належать до економічного блоку. При цьому Олександр Миколайович висловив прохання оперативніше працювати в комісіях і фракціях та групах, аби підвищити ефективність і конструктивність роботи депутатів у сесійному залі. До речі, про інтенсифікацію роботи говорили чимало учасників наради. Справді, пленарний тиждень 22—25 квітня буде досить напруженим. У завершальну фазу входить бюджетний процес.

Це підкреслив і Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко. Якщо депутати 23 і 24 квітня в кінцевій редакції ухвалять Закон про податок на доходи фізичних осіб та Закон про зміни і доповнення до Закону «Про оподаткування прибутку підприємств», сказав він, то 25 квітня буде представлено депутатам бюджет-97 для розгляду у другому читанні. Отже, в середині травня могли б мати основний фінансовий закон року.

(Закінчення на 2-й стор.).

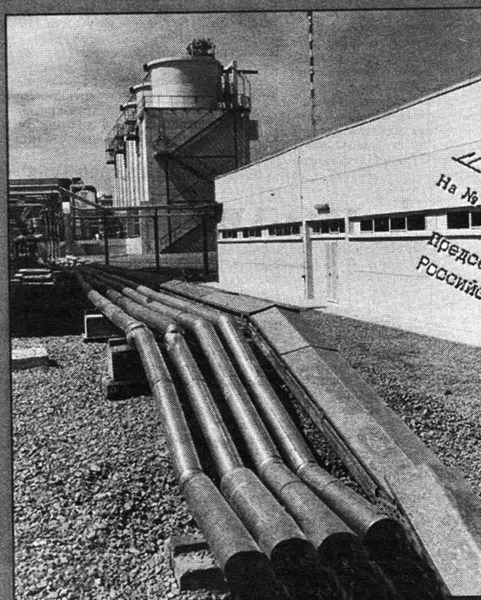

Коментар оглядача

Як вивест[illegible] кризового стану найбільший у Європі нафтопереробний завод «Лисичанськнафтооргсинтез» (ВАТ «ЛиНОС») та не допустити його банкрутства, зважаючи на велику зовнішню і внутрішню заборгованість? (Відповідно 108 млн. ЕКЮ та понад 140 млн. гривень). Це питання уже не перший рік ставиться під час різноманітних нарад та переговорів. Та особливо гостро його обговорюють останнім часом. Зокрема, це пов'язано із недавнім намаганням Кабінету міністрів, в обхід Постанови Верховної Ради та доручення Президента України тому ж таки Кабміну, приватизувати це виробництво, передавши 45 відсотків акцій комерційній структурі Росії ТНК «Руно» просто-таки за смішною ціною — 4,4 мільйона гривень, тоді як навіть за експертними оцінками у російських засобах масової інформації (див. «Коммерсант Дейли» від 10 квітня 1997 року) завод коштує більш як мільярд доларів США.

(Закінчення на 6—7-й стор.).

НАФТОВА АРИФМЕТИКА, або Дещо про білі плями на чорному тлі

Урожай-97

Село столичної області живе весною

Немає сьогодні парадних рапортів про завершення весняно-польових робіт. Затяжні холоди, проблеми з пальним, насінням, добривами ускладнили і без того непросте життя селянина.

Однак попри все село живе і діє. Це видно хоча б на прикладі Київщини. Про що й розповів глава обласної державної адміністрації Анатолій Засуха.

(Закінчення на 5-й стор.).

З озиминою — як перед розбитими ночвами

На Сахновщині — одному з найпівденніших районів в Харківській області повним ходом ідуть весняно-польові роботи.

Пально-мастильних матеріалів тут не бракує. Техніка хоч стара, але майже вся на ходу. Насіннєвого матеріалу, за попередніми розрахунками, також має вистачити. А от з озимою пшеницею — біда. У Сахновщинському районі з 17 тисяч гектарів, що були під озимими, треба пересівати не менш як 12. Не ліпша ситуація й у багатьох інших районах і господарствах області.

Харківська область.

У номер

Нарада у Верховній Раді України

(Початок на 1-й стор.).

Головуючий Олександр Ткаченко закликав депутатів різних течій до компромісів, пошуку шляхів позитивного розгляду цих важливих питань.

Зацікавлену дискусію викликали інші законопроекти, внесені до порядку денного. Це проекти законів — про вибори народних депутатів України (друге читання) і про місцеве самоврядування (третє читання); про Кабінет міністрів України; про столицю України — місто Київ; про зміни і доповнення до Закону «Про систему оподаткування».

Прес-служба Верховної Ради України.

Замість понеділка у неділю

(Початок на 1-й стор.).

Глави обох парламентів (в австрійському, крім Національної, є ще Федеральна Рада, але головна, безперечно, Національна), таким чином, почали спільну роботу, використовуючи й додатковий час.

І недаремно. Бо наступного дня, у понеділок, обидва співрозмовники підкреслювали, що на обговорення широкого кола питань парламентського співробітництва їм і так не вистачає часу.

А ранок понеділка розпочався зустріччю делегації Верховної Ради України з міністром сільського і лісового господарства Республіки Австрія Вільгельмом Мортерером.

— Ми, селяни, звикли рано братися до роботи, — підкреслив міністр і розповів про особливості входження австрійських аграріїв (основна маса господарств у цій країні — невеликі ферми) до Європейського союзу, про підтримку, яку їм надавали в цьому процесі і Австрія, і ЄС.

Цього ж дня відбулися зустрічі української парламентської делегації з віце-президентом Федеральної Ради Австрії Анною Елізабет Хазельбах та членами зовнішньополітичного комітету Національної і Федеральної рад парламенту.

І — тепер уже офіційна — зустріч з Головою Національної Ради, після якої відбулася прес-конференція Хайнца Фішера та Олександра Мороза.

На цьому робочий день, звичайно, не закінчився.

Делегація українського парламенту зустрілася з Президентом Австрії Томасом Клестілем, далі — обід на честь Голови Верховної Ради України Олександра Мороза від імені Голови Національної Ради Республіки Австрія Хайнца Фішера, відвідання одного з музеїв, зустріч з міністром фінансів, головою товариства «Україна — Австрія» Рудольфом Едлінгером, зустріч у МЗС Австрії, покладання вінків до пам'ятника воїнам—визволителям Відня в роки другої світової.

Увечері українську делегацію було запрошено до знаменитої Віденської опери. Австрійці розмістили гостей у найпочеснішій і найвишуканішій ложі театру, яка зветься «Золота підкова».

Сьогодні, у вівторок, делегація ВР України відвідає район Зіммерінг, сільськогосподарське підприємство, виробництво транспортної техніки. Завершиться візит прийомом у посольстві України.

Основна тема переговорів, зустрічей і дискусій — безпека в Європі, роль НАТО і країн Центрально-Європейської ініціативи, ОБСЄ та інших європейських структур у дотриманні всіх аспектів безпеки: економічного, політичного, екологічного, релігійного...

/Вл. інф./

Відень.

Визначтеся, чого ви хочете

З виступу Голови Верховної Ради України Олександра Мороза на сесії Верховної Ради 19 квітня 1997 року

Останнім часом зусиллями частини політиків та засобів масової інформації знову політизовано ситуацію навколо прийняття Державного бюджету та пакету податкового законодавства.

У зв`язку з цим всім нам варто визначитись з двох питань:

Перше: Чи ми за те, щоб в Україні всі державні питання вирішувались на підставі Конституції і законів, чи на основі беззаконня?

І друге: Чого ми хочемо? Прийняття бюджету? Прийняття податкових законів? Чи чогось зовсім іншого?

Якщо ми стоїмо на засадах Конституції, Закону, а я думаю, що так воно і є, то мусимо визнати головне: порядок прийняття Державного бюджету визначається Конституцією і законами України. Конституція і закони визначають, що Державний бюджет — це особливий Закон, який грунтується на великій кількості інших —діючих, прийнятих законів, насамперед діючих податкових законів.

Прийняттю цього специфічного Закону сьогодні об`єктивно ніщо не заважає. Підкреслюю, об`єктивно. Бо вже 5 років, як в Україні існує власне податкове законодавство. Воно існувало і у вересні минулого року, коли вносився бюджет, воно існувало в січні, лютому, квітні цього року. Існує і сьогодні. Більше того, Верховна Рада давним-давно прийняла Закон про Державний бюджет на 1997 рік у першому читанні.

Друге питання: новий пакет податкового законодавства. Це сьогодні кілька нових законів і понад 280 змін до 63 існуючих (тобто, по суті, понад 60 законів про зміни чинних законів).

Не будемо посилатися на практику інших країн, де закони взагалі, і податкові зокрема, розглядаються парламентами протягом років. Візьмемо нашу практику за роки незалежності України. Середній час на проходження законів, пов`язаних із врегулюванням функціонування економіки — мінімум кілька місяців. А якщо взагалі йдеться про нову систему оподаткування, реальну для впровадження, то потрібен значно більший час.

Уряд вніс проекти, до того ж, як відомо, низької якості, в кінці минулого року (чому так пізно і такої якості — питання не до нас). Верховна Рада зробила все, щоб максимально швидко їх розглянути.

Закон про податок на додану вартість прийнято повністю. Інші закони прийнято в першому, другому читанні. Отже, всі урядові пропозиції в роботі.

Тому ще раз звертаюсь до ініціаторів інтриг та інсинуацій навколо бюджету та податкового законодавства: визначіться, чого ви хочете: бюджету? Будь ласка. Його можна приймати негайно. Вносьте на розгляд Верховної Ради.

Нової податкової системи? Теж, будь ласка. Давайте працювати. Але це справа не одного дня. Не можна за один день прийняти зміни до 63 законів.

Хочете поміняти Голову Верховної Ради ? Робіть це відповідно до Конституції і законів. Але не за рахунок людей, не на підставі інтриг, які ведуть до руйнації економіки і держави.

І давайте припинимо вважати всіх нерозумними. Бо люди давно розібралися в суті цих інтриг і чекають від нас конструктивної роботи з вирішення надзвичайно гострих економічних та соціальних проблем. Мені здається, ми здатні виправдати їх сподівання.

Прес-служба Верховної Ради України.

Парламентська хроніка

Смертна кара: не повторювати помилки інших

Вечірнє засідання 18 квітня

Як і слід було чекати, складно йшло обговорення питання про скасування в Україні смертної кари. Доповідач народний депутат України Василь Костицький зробив глибокий аналіз цієї проблеми з історичної, духовної, економічної, кримінологічної, соціальної, юридичної і міжнародної точок зору.

Василь Костицький переконував колег, що смертна кара, за багатьма висновками і думками самих засуджених, є легшим покаранням, аніж довічне ув'язнення без права звільнення.

Можна, сказав він, вирішити питання й зі створенням спеціальних виправно-трудових установ для засуджених осіб цієї категорії, не витрачаючи на це значних коштів.

Полемізуючи з доповідачем, народний депутат Микола Петренко звернув увагу на те, що у Сполучених Штатах Америки смертна кара відмінена лише в чотирьох штатах, і їм за це ніхто не дорікає. Президент Естонії, який недавно гостював в Україні, зізнався, що він шкодує з приводу того, що в його країні скасовано смертну кару.

А от відносно того, що наше телебачення, демонструючи так звані бойовики сумнівної художньої якості, фактично пропагує аморальність, насильство, жорстокість, провокуючи тим самим глядача до скоєння тяжкого злочину, депутати були одностайними. І тут же проголосували за внесення до 10 травня на розгляд Верховної Ради законопроекту, який би визначив систему контролю за демонструванням такої кінопродукції, заборонив пропаганду порнографії та насильства.

Не зміг достатньо переконати парламент у доцільності скасування смертної кари і заступник міністра юстиції Микола Хандурін. Як результат, законопроект повернуто Кабінету міністрів на доопрацювання.

Дискусія довкола повторного розгляду статті 7 проекту закону «Про податок на доходи фізичних осіб» завершилася схваленням його в першому читанні.

Верховна Рада ще раз обговорила конфлікт, що виник між народними депутатами Павлом Мовчаном та Володимиром Марченком і Наталею Вітренко. Пропозиція Комісії з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів: позбавити Володимира Марченка та Наталю Вітренко права брати участь у п'яти пленарних засіданнях Верховної Ради, — не дістала підтримки депутатської зали.

Про проект закону про внесення змін і доповнень до закону про систему оподаткування (щодо фінансування дорожнього господарства) у другому читанні доповів народний депутат Орест Климпуш.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Такі різні позиції

Ранкове та денне засідання 19 квітня

Проект постанови про позбавлення народних депутатів Вітренко Н. М. та Марченка В. Р. права брати участь у п'яти пленарних засіданнях Верховної Ради України знову не набрав необхідної кількості голосів для його прийняття. Не домігшись перегляду результатів голосування, члени фракції «Рух за народ, за Україну» залишили зал засідань. Подальший перебіг подій показав, що відсутність значної частини депутатів істотно загальмувала розгляд питання порядку денного.

Дещо несподівано загострилась ситуація навколо прийняття закону про внесення змін і доповнень до закону «Про систему оподаткування» (щодо фінансування дорожнього господарства) — друге читання. Після бурхливого і дуже суперечливого обговорення закон, з доповненнями і змінами, був прийнятий. Він діятиме до 1 січня 1998 року.

Стосовно проекту закону про Державну програму приватизації на 1997 рік (доопрацьований) доповідав голова підкомісії Комісії з питань економічної політики та управління народним господарством Геннадій Угаров. Він наголосив, що цей проект є основним документом для роботи Фонду держмайна у 1997 році. Оскільки Фонд підпорядкований парламентові, то саме загал народних депутатів є відповідальним за прийняття проекту. А відтак, мовляв, іншого виходу просто немає...

Однак його колеги були іншої думки. Обговорення має бути продовжене у вівторок.

* * *

Зрештою, до чого ж зводилися різночитання проекту закону про Державну програму приватизації? Як видно, кожний з депутатів відстоював своє бачення справжньої суті програми. А саме:

Анатолій МОЦПАН, фракція Соціалістичної та Селянської партій України

— Маємо розвал промисловості, сільського господарства, масові неплатежі, ненадходження в доходну частину бюджету. Звідси масово невиплати зарплати, жебрацьке існування наших пенсіонерів. Ось вони, наслідки приватизації.

А в інших країнах? Угорщина вважається авангардною щодо ринкових реформ та приватизації. Чи настав там розквіт? Ні. Натомість — зріс дефіцит торговельного обігу, не вдалося подолати проблему зайнятості. Земля опинилася у власності корумпованих і кримінальних елементів, що призвело до розвалу кооперативів. Близько 15 відсотків земель обробляють іноземці. А народові практично нічого не дісталося. Хіба що зовнішній борг, який нині сягає 24 мільярдів доларів...

Давайте своєму народові прямо скажемо, що у нас приватизація здійснюється з метою передачі державних підприємств, створених працею ряду поколінь, у приватні руки. З усіма наслідками, що з цього випливають. Приклад Угорщини показує, яких саме.

Федір СУДНИЦИН, депутатська група «Реформи»

— Програму приватизації можна приймати у першому читанні. Але повністю виключити з неї розділ п'ятий, яким передбачено, що Фонд держмайна може передавати державні пакети акцій в управління на конкурсній основі. Така практика вже має місце. А що в результаті? Утискання прав трудових колективів. Механізм тут уже відпрацьовано. Так, від імені трудових колективів виступають представники директората. Вони ж формують товариство покупців.

Саме таку акцію проведено на підприємстві «Моторсіч». До числа товариства покупців тут записали 24 тисячі 902 члени колективу, на них одержали 27 відсотків акцій за номінальною вартістю. А потім нехитрою маніпуляцією тисячі трудівників було позбавлено можливості придбання акцій. Такому ошуканству слід поставити надійний заслін силою закону...

Володимир МУЛЯВА, група «Конституційний центр»

— Щодо програми, то сам факт спроби надати процесові приватизації системності є позитивним. Бо анархічний процес — та каламутна водичка, у якій нечесні люди виловлюють золоту рибку українського народу і таки виловили вже її чимало, відправивши за кордон мільярди. А ми жебракуємо, випрошуючи кредити, за які будуть розраховуватися ще й наші діти...

Тому я підтримую позицію, за якою призупинено приватизацію у нафтопромисловому комплексі. Тепер мають бути повернені в управління державі ті підприємства, приватизація яких не дала сподіваного розвитку виробництва. Не буде біди, якщо цю, фактично, ніяку, програму ми не приймемо. А якщо й приймати, то з внесенням у другому читанні суттєвих коректив, спрямованих на дійове стимулювання процесу виробництва.

* * *

Ось такі різні підходи. Де вже тут говорити про консенсус! Хоч він вочевидь необхідний.

Іван ДМИТРЕНКО.

Заява депутатської групи «Конституційний центр»

Минула перша чверть 1997 року. Держава живе без державного бюджету України, маючи недосконалу жорстку податкову систему, зазнаючи гострого дефіциту висококваліфікованих кадрів, постійно зростаючу заборгованість з виплати пенсій, стипендій, заробітної плати вчителям, лікарям, працівникам інших бюджетних установ. Сума заборгованості досягла майже 4,5 млрд. гривень. Загрозливим є те, що тенденція зростання заборгованості зберігається.

Депутатська група «Конституційний центр» неодноразово звертала увагу керівників державної влади на небезпечність процесів, що виникли в результаті монополізації окремих галузей економіки, порушень чинного законодавства України під час приватизаційних процесів, непродуманої державної кадрової політики.

Майже зруйнована, віддана в руки ділків «тіньової» економіки промисловість держави, знищується позбавлений реформ агропромисловий комплекс України, який під час проведення весняно-польових робіт фактично залишений без конкретної допомоги держави. Людей продовжують годувати імпортованими сурогатами, що є злочином проти здоров'я народу, проти власного товаровиробника.

В ім'я майбутнього нашої держави депутатська група «Конституційний центр» **вимагає** від керівників держави поєднання зусиль для якнайшвидшого доопрацювання та прийняття нового податкового законодавства і на його основі — державного бюджету України на 1997 рік.

Депутатська група «Конституційний центр» вимагає від Президента України та уряду завершення реформування центральних органів виконавчої влади з метою переходу до функціонального принципу управління і **наполягає** на виконанні неодноразових обіцянок Кабінету міністрів України щодо ліквідації заборгованості по заробітній платні, пенсіях та інших соціальних виплатах.

Необхідно відновити повний контроль з боку держави над управлінням державною власністю, її частками в приватизованих об'єктах та розпорядженням прибутків, отриманих від її експлуатації.

Депутатська група «Конституційний центр» наполягає на негайних антикризових діях Президента України, Верховної Ради України, Кабінету міністрів України, виходячи з необхідності жорсткого контролю держави за процесами в суспільстві.

Ми вимагаємо:

— правового врегулювання питань енергозабезпечення, добросовісної конкуренції, функціонування інших механізмів ринку;

— негайної відміни невиправданих пільг та пільг, що вже котрий рік не реалізуються; активної державної кадрової політики, використання власного кадрового, наукового, технологічного потенціалу;

— скорочення державного адміністративного бюрократичного апарату;

— реального збільшення кількості нових робочих місць;

— правового врегулювання питань культури, освіти, науки з метою подолання духовної кризи нашого суспільства;

— створення сприятливого режиму для іноземних інвестицій.

Робота Верховної Ради України також не задовольняє сьогоднішніх вимог суспільства. На сесійних засіданнях розглядаються десятки другорядних законів, а найбільш важливі, ті, від яких залежить майбутнє держави, або блокуються, або не розглядаються взагалі. Великою мірою це пов'язано з тим, що у своїй роботі Верховна Рада України допускає численні порушення Конституції України та чинного законодавства України. Незважаючи на вимоги Конституції України, так і не створено комітетів та апарату Верховної Ради. Не виконуються вимоги Регламенту Верховної Ради України щодо щорічних звітів голів комісій та керівництва Верховної Ради України. Негативно впливає на роботу парламенту і те, що Голова Верховної Ради України залишається одночасно і керівником соціалістичної партії, що спонукає його постійно жертвувати інтересами парламенту на догоду інтересам своєї партії. Це призводить до виникнення соціально-політичної нестабільності як у парламенті, так і у суспільстві в цілому.

Депутатська група «Конституційний центр» звертається до депутатів з пропозицією розглядати на сесійних засіданнях лише найважливіші законопроекти, які стосуються податкового законодавства, прийняття державного бюджету України на 1997 рік, реформування економіки та реального соціального захисту громадян.

Ми пропонуємо народним депутатам не брати участі в обговоренні та голосуванні другорядних законопроектів, прийняття яких не впливає на вирішення доленосних питань нашої держави, а лише відбирає дорогоцінний час, необхідний для продуктивної законотворчої роботи.

Депутатська група «Конституційний центр» усвідомлює, що все зазначене можуть реалізувати лише підготовлені спеціалісти, політики, управлінці не на вулицях у маніфестаціях і походах, а у важкій, виснажливій, щоденній праці. Ще жодна держава не виходила з кризи шляхом збільшення безглуздих пільг, зменшення робочого тижня та встановлення величезної кількості свят та вихідних. Вихід у праці — спільній, чесній і виснажливій.

Михайло СИРОТА,
керівник депутатської групи «Конституційний центр».

Заява фракції Соціалістичної та Селянської партій

з приводу політичних спекуляцій навколо Верховної Ради України та прийняття державного бюджету на 1997 рік

Надзвичайно критична економічна і соціальна ситуація в Україні, подальший розвал промисловості та сільськогосподарського виробництва, зубожіння трудових верств народу, зростання невиплат заробітної плати, пенсій, стипендій і соціальних допомог населенню, збільшення зовнішнього боргу, саботаж вимог Конституції, неспроможність Кабінету міністрів на чолі з П. Лазаренком підготувати проект державного бюджету для затвердження Верховною Радою України викликають наростання справедливого обурення громадян України проти владних структур.

Кожному громадянину України стало очевидним, що здійснюваний в Україні курс на так звані «радикальні ринкові реформи», збанкрутів, зайшов у глухий кут.

Хіба можна при цьому ще розраховувати на підтримку пропозицій уряду про позбавлення мізерних пільг ветеранів війни, пенсіонерів, молоді, «чорнобильців», учителів, лікарів, працівників науки, культури.

Адже критичної точки сягає загальна заборгованість у зарплаті, яка вже подвоїлася і становить близько 4,5 мільярда гривень.

Та уряд продовжує шукати вихід, як бачимо, в наступі на соціальні права знедолених громадян, у тому числі в обмеженні прав на освіту та охорону здоров'я трудящих, у розвалі колективних сільськогосподарських підприємств і розпродажу землі, чому сьогодні заважає позиція значної частини депутатів Верховної Ради України.

Штучно створена Кабінетом міністрів ситуація з неможливістю прийняття бюджету має на меті тільки пошук винних, демонструє безпорадність президентської команди.

Спостерігається подібність підходів з боку політичних авантюристів, що відсідковувалися при підписанні Конституційного договору і при продавленні прийняття Конституції та сьогодні — при підготовці закону про державний бюджет на 1997 рік.

Тому із занафталіненої політичної шухляди знову витягнуто стару тезу про те, що не дають працювати, що хтось заважає. А іншими словами, на заваді розвалу держави стоять сили патріотичної орієнтації у Верховній Раді. Єдиною перешкодою на цьому шляху залишається значна кількість народних депутатів України на чолі з О. Морозом. Причому ця кількість зростає, бо для багатьох настає прозріння від тимчасової омани спадщиною Полуботка та сучасними політичними факірами. Переконавшися в неможливості скупити ані більшості народних обранців, ані лідера парламенту, які не поступаються перед вимогами МВФ та Світового банку щодо скорочення розмірів виплат соціально незахищеним верствам населення, збільшення пенсійного віку жінок та чоловіків, перетворення землі на предмет купівлі-продажу тощо, товстосуми разом з своїми урядовими представниками забажали знешкодити непокірливих.

Народ України повинен знати, що знову ті самі «професіонали», включаючи урядові кола, замість зосередження зусиль на вирішенні невідкладних життєвих питань держави та народу, вдаються до дріб'язкових, негідних політичних ігрищ з метою паралізувати роботу законодавчого органу України.

Дійшло до того, що віце-прем'єр-міністри, глави адміністрацій лише тільки тим і займаються, що збирають підписи за відставку нинішнього Голови Верховної Ради України. Коли ж за цим заняттям вирішувати питання організації весняної сівби чи розвитку власного виробництва?! Адже весь дорогоцінний час гається на закулісні справи. Шляхом шантажу, залякування, підкупу чиниться постійний тиск на народних депутатів, навіть на членів їх сімей. Вимога в партії влади одна— знищити опозицію, примусити замовчати правдиве слово, чесних народних обранців. За цим встановити диктаторський режим.

Таким чином, і економічне, і політичне життя в Україні при послідовному спрямуванні Міжнародного валютного фонду заводиться у безвихідь.

Фракція Соціалістичної та Селянської партій у Верховній Раді України рішуче виступає проти антиконституційних спроб змінити керівництво Верховної Ради України та постійного шельмування законно обраного законодавчого органу держави і попереджає, що такі дії вищих державних посадових осіб та вищих державних службовців мають антиконституційний, антидержавний, протиправний характер і тягнуть за собою не тільки адміністративну, а й неминучу кримінальну відповідальність.

Усі представники фракції протестують проти перекладання урядом своєї власної вини на законодавчий орган чи то за заборгованість у виплаті зарплати, пенсій та стипендій за минулий рік, передбачених державним бюджетом 1996 року, чи то за невчасну та неякісну підготовку державного бюджету на 1997 рік.

Закликаємо громадян України, всі здорові сили суспільства до єдності, до співпраці в ім'я врятування свого майбутнього та не дати можновладцям втягнути себе в політичні інтриги та чергову оману. Покладаємо надію на своїх колег — народних депутатів України, що в них вистачить здорового глузду слугувати не інтересам чужоземних радників з МВФ та Світового банку, а своєму народові, власній Вітчизні, ім'я якої — Україна.

У погоджувальних комісіях

ДЛЯ ГОЛОСУВАННЯ ГОТОВІ

***ЗАВЕРШИЛА** роботу Тимчасова спеціальна комісія Верховної Ради з доопрацювання законопроектів з питань організації виконавчої влади на місцях та органів місцевого самоврядування. За її поданням, як відомо, сьома сесія в березні постатейно розглянула в другому читанні проекти законів «Про місцеві державні адміністрації» та «Про місцеве самоврядування в Україні». Перший проголосовано в цілому. У другому не були схвалені деякі положення в п'яти статтях, а також повністю п'ять статей і один пункт у «Прикінцевих та перехідних положеннях». Сесія доручила погоджувальній комісії переглянути їх і подати на розгляд у третьому читанні.*

Нагадаємо стисло зміст неузгоджених норм. Вони стосуються, зокрема, доцільності формування місцевими радами позабюджетних цільових та валютних коштів (статті 14, 24, 64), права рад на надання фінансової допомоги підприємствам і організаціям (ст.24), забезпечення державою гарантій щодо послуг населенню на рівні мінімальних соціальних потреб (ст.59), механізму формування обласних і районних бюджетів (ст.60), відповідальності органів і посадових осіб місцевого самоврядування та порядку дострокового припинення їхніх повноважень (ст.72, 74, 75) тощо.

Крім того, згідно з дорученням Верховної Ради від 2 квітня цього року Тимчасова спеціальна комісія мала остаточно узгодити споріднені позиції обох зазначених законопроектів.

Складну й відповідальну роботу завершено. Підбиваючи її підсумки, виконуючий обов'язки голови комісії народний депутат України Валерій Терець сказав:

— Гадаю, багато в чому ми зуміли знайти оптимальні рішення. Це стосується, насамперед, правових основ формування доходів місцевих бюджетів, їх взаєморегулювання із загальнонаціональним «кошторисом». В оновлених нормах законопроекту щодо самоврядних органів влади визначається, що «... держава підтримує місцеве самоврядування, бере участь у формуванні доходів місцевих бюджетів, гарантує органам місцевого самоврядування доходну базу, достатню для забезпечення населення послугами на рівні мінімальних соціальних потреб. У випадках, коли доходи від закріплених за місцевими бюджетами загальнодержавних податків та зборів перевищують мінімальний розмір місцевого бюджету, держава вилучає із місцевого бюджету до Державного бюджету частину надлишку в порядку, встановленому Законом про Державний бюджет...».

Прес-служба Верховної Ради України.

21 квітня 1997 року .

Вердикт не забариться

Конституційний Суд України у відкритій частині пленарного засідання завершив дослідження матеріалів, що стосуються подання 78 депутатів щодо дострокового припинення повноважень депутатів-сумісників.

Як і раніше, їхній представник Антон Бутейко, спираючись на постулат, що закон зворотньої сили не має, доводив членам Конституційного Суду, що на нинішній склад Верховної Ради України не поширюється дія ані Конституції України, ані Закону про вибори.

— А от депутати наступного скликання, — сказав позивач, — ні в якому разі не можуть суміщувати свою парламентську діяльність з якоюсь іншою.

Щодо Конституції України. Якби депутатів позбавляли повноважень тільки згідно з її положеннями, то тут ще можна було б шукати правди. Але ж Антон Денисович, як і всі інші народні обранці, боровся за депутатський мандат уже при новому, тоді чинному Законі про вибори і згідно з ним писав заяву, що в разі обрання народним депутатом залишає свою попередню роботу і працюватиме в парламенті на постійній основі.

Наче й забувши про це, він продовжував твердити, що його позбавили депутатських повноважень незаконно.

Судді уважно вислухали аргументи Антона Бутейка і представників Верховної Ради, задали їм низку запитань, уточнюючи кожен висловлений ними аргумент, дали можливість позивачеві виступити із заключним словом.

На цьому дослідження матеріалів було повністю завершене, і Конституційний Суд тепер розглядатиме справу і виноситиме свій вердикт в уже закритому режимі.

К. АНДРІЄНКО.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ: СЬОМА СЕСІЯ
ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

П'ятнадцятого квітня після розгляду проекту змін у режимі роботи сесії Верховної Ради України у квітні—травні і його видхилення гостра дискусія розгорнулася навколо пропозицій Президента України до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про вивізне (експортне) мито на живу худобу і шкіряну сировину». Питання не нове, але жоден з двох запропонованих законопроектів не набрав необхідної кількості голосів. Не знайшли підтримки Верховної Ради і пропозиції Президента до Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань беззаперечного списання (стягнення) коштів, що перебувають на рахунках юридичних та фізичних осіб — суб'єктів підприємницької діяльності».

Далі сесія розглянула проект Закону про торгово-промислові палати в Україні. Закон прийнятий у першому читанні.

Сесія заслухала проект змін до статті 9 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» та до статті 7 Закону України «Про міліцію». Йдеться по суті про те, щоб відновити в законі статтю 9, яка встановлює управлінську вертикаль боротьби з організованою злочинністю. Закон прийнято в першому читанні.

У пропозиціях Президента України щодо Закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про службу безпеки України» йдеться про те, щоб Управління державної охорони України залишилося самостійним підрозділом, підпорядкованим Президентові. Більшість депутатів з цим не погодилась. Проте проект постанови Верховної Ради, яким передбачалося повторно прийнятий закон надіслати Президенту України для підписання та офіційного оприлюднення, не був прийнятий. Почалося обговорення проекту Закону України про державну охорону органів державної влади України та їх посадових осіб, яке було продовжене наступного дня.

* * *

Пленарне засідання 16 квітня розпочалося за участі Прем'єр-міністра України Павла Лазаренка і членів уряду. Тому напередодні ішлося про ситуацію з підготовкою і прийняттям законів податкового блоку і про те, як прискорити прийняття бюджету на 1997 рік. З цих питань виступили Прем'єр-міністр, який виклав своє бачення оптимізації процесу і шляхів посилення співробітництва уряду і народних депутатів, та заступник голови Комісії з питань фінансів і банківської діяльності В'ячеслав Сокерчак, який вкотре підтвердив думку комісії, що формувати бюджет на новій податковій системі буде складно, оскільки Закон про оподаткування прибутку підприємств вимагає громіздкої роботи —надійшло понад 500 поправок, проходження яких унормовує Регламент. Схвалено графік проходження першочергових законів, у тому числі й Закону про оподаткування прибутку підприємств.

Потім Верховна Рада повернулася до розглянутого напередодні проекту Закону про державну охорону органів державної влади України та їх посадових осіб. Прийнятою постановою доручено постійній Комісії з питань оборони і державної безпеки разом з представниками адміністрації Президента в двотижневий термін доопрацювати проект закону з урахуванням зауважень постійних комісій та народних депутатів і внести його на повторне перше читання.

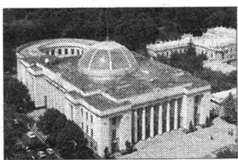

Сесія у другому читанні прийняла Закон «Про Кабінет міністрів України», де на третє читання залишилася тільки 14-а статтях.

Вечірнє засідання розпочалося розглядом у третьому читанні проекту Закону України про внесення змін і доповнень до Закону «Про громадянство України». Закон прийнято в цілому. А в першому читанні прийнято закон, яким внесено зміни та доповнення до статей 348 та 349 Цивільно-процесуального кодексу України, спрямовані на певне вирішення кризи неплатежів, освоєння вітчизняними товаровиробниками комерційних кредитів, функціювання векселів як безумовного боргового зобов'язання і платіжного засобу.

Прийнято закон, яким Верховна Рада надала пільги щодо обкладання податком на додану вартість продукції (робіт, послуг), що виробляється за окремим контрактом. А Закон «Про підприємництво» доповнено нормами щодо ліцензування космічної діяльності, зокрема захисту вітчизняного виробника, інформаційного простору в державі, обмеження комерційного сектора і посилення державного контролю за космічною діяльністю.

Сесія розпочала розгляд проекту Закону України про правонаступництво на майно загальносоюзних громадських організацій (об'єднань) колишнього Союзу РСР в Україні, який тривав 17 квітня. Голосуванням розгляд питання перенесено на травень — після доопрацювання документів, зокрема щодо майна професійних спілок.

У другому читанні і в цілому прийнято Закон про зупинення спаду сільськогосподарського виробництва та продовольче забезпечення країни в 1997—1998 роках, а також Закон України про внесення змін і доповнень до Закону «Про пріоритетність соціального розвитку села і агропромислового комплексу в народному господарстві» та пропозиції Президента України до редакції статті 5 вказаного закону.

Розпочато розгляд проекту Закону України про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України стосовно формування бюджету. Уряд запропонував змінити 63 законодавчі акти, переглянувши в них понад 280 положень. Узгоджувальна група народних депутатів прийняла без зауважень 141 положення, 92 — було уточнено, а решту — не погоджено.

Перед початком пленарного засідання відбулося голосування з обрання членів Рахункової палати, але жоден з кандидатів не набрав необхідної кількості голосів і не був обраний.

* * *

18 квітня сесія продовжила розпочатий напередодні розгляд законопроекту про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України стосовно формування бюджету. Вже перший виступ голови підкомісії Комісії з питань соціальної політики та праці Михайла Степанова виправдав передбачення, що законопроект не йтиме легко. Народний депутат побачив у запропонованих змінах і доповненнях прямий наступ на соціальні права головним чином людей похилого віку, пенсіонерів, інвалідів, тобто найменш забезпечених верств населення. Тому комісія пропонує цей законопроект відхилити в цілому.

У ході обговорення поданого Кабінетом міністрів законопроекту було оприлюднено звернення міністрів силових структур до Голови Верховної Ради Олександра Мороза з проханням докласти всіх зусиль, аби не прийняти цей документ, від якого буде більше шкоди, ніж користі. У підсумку голосування поданих законопроектів народні депутати прийняли рішення доручити узгоджувальній комісії доопрацювати документ з тим, щоб наступного тижня розглядати окремими тематичними блоками.

Вдруге Верховна Рада повернулася до розгляду статті 7 проекту закону про податок на доходи фізичних осіб, яка стосується системи соціальних пільг, зменшення суми нарахування податків. Статтю прийнято у першому читанні і цим відкрито шлях підготовки всього закону до другого читання.

Сесія розглянула проект закону про внесення доповнень і змін до Кримінального кодексу України щодо застосування смертної кари і відправила на доопрацювання. Було проголосовано доручення Міністерству інформації та Національній раді з питань телебачення і радіомовлення підготувати до 10 травня пропозиції щодо заборони трансляції на державних телеканалах фільмів, в яких пропагуються насильство та порнографія.

У другому читанні розпочато обговорення доопрацьованого проекту закону про внесення змін і доповнень до Закону «Про систему оподаткування» щодо фінансування дорожнього господарства, яке було продовжене наступного дня.

* * *

Перед розглядом питань порядку денного 19 квітня Голова Верховної Ради України Олександр Мороз висловив думки щодо спроб певних сил з допомогою деяких засобів масової інформації знову політизувати ситуацію навколо прийняття державного бюджету та пакета податкового законодавства.

Як і передбачалося, сесія продовжила розгляд проекту Закону України про внесення змін і доповнень до Закону «Про систему оподаткування» щодо фінансування дорожнього господарства і прийняла його в другому читанні. Цей закон відновлює дію механізму фінансування дорожнього господарства. Закон буде чинний з дня його опублікування. Водночас Верховна Рада розглянула проект змін і доповнень до Закону України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України» і прийняла його в першому читанні. Цим законопроектом передбачено створення Державного дорожнього фонду України, республіканського та місцевих дорожніх фондів, джерела їх формування.

Розглянуто доопрацьований законопроект про Державну програму приватизації на 1997 рік. Голосування по ньому перенесено на наступне пленарне засідання.

Пленарні засідання Верховна Рада продовжує 22 квітня.

Прес-служба Верховної Ради України.
21 квітня 1997 року.

Актуально

Не треба нести свої сертифікати до банку

ПРИЙНЯТИЙ закон про компенсацію грошових заощаджень населення, певною мірою піднявши настрій людей, викликав і чимало запитань. Зокрема, як позначаться на їхніх вкладах компенсаційні сертифікати, що вони їх свого часу отримали? І що з ними тепер робити —залишати в себе чи повертати до ощадних банків?

Цю ситуацію ми попросили прокоментувати народного депутата України, заступника голови Комісії з питань економічної політики і управління народним господарством Михайла ЧЕЧЕТОВА, який є одним із співавторів закону про компенсації грошових вкладів.

— Як відомо, — сказав Михайло Васильович, —відповідно до прийнятого закону, ощадний банк індексуватиме грошові вклади населення, які були на їхніх ощадкнижках за станом на 2 січня 1992 року, з розрахунку один колишній рубль — одна гривня п'ять копійок. Ця робота має бути завершена вже у квітні цього року.

На жаль, у законі не було обумовлено випадки одержання вкладниками компенсаційних сертифікатів, хоча само собою малося на увазі, що від перерахованих сум відніматиметься номінальна вартість сертифіката — 30 гривень.

Ситуацію до певної міри виправило керівництво ощадного банку, видавши інструкцію, в якій сказано, що гроші вкладників індексуватимуться й перераховуватимуться без огляду на те, брала людина компенсаційний сертифікат чи ні, тобто у повному обсязі за станом на 2 січня 1992 року. А от чи вираховуватиметься звідси сума сертифіката, покаже майбутнє. Ми підготували з цього приводу поправку до закону про компенсацію грошових вкладів населенню, де передбачено вирраховування відповідних сум за одержані сертифікати.

Буде її прийнято чи ні, але моя думка з цього приводу однозначна: виходячи з реальної ситуації, не треба нести до ощадбанку свої сертифікати. І ось чому. По-перше, номінальна сума сертифіката — 30 гривень —настільки незначна, що практично не позначиться на вкладах.

По-друге, і це найголовніше, повернення населенню внесених до ощадбанку вкладів почнеться не скоро, через десятки років.

Першими, як відомо, компенсаційні суми сплачуватимуться лише на похорони вкладників. І вже згодом, роки по тому — людям найбільш похилого віку. Сумно говорити про це, але багато хто просто не доживе до того дня, коли зможе одержати хоча б частину своїх вкладів. А про молодших нема чого й казати: вони одержать свої гроші через 20—30 років.

Тож чи варто повертати свої сертифікати назад, якщо навіть буде прийнято відповідну поправку? Адже вкладені в бізнес, вони, безперечно, за ці довгі роки принесуть набагато більші дивіденди, аніж їхня номінальна вартість. Або продати і вже сьогодні одержати за них реальні гроші за умови відсутності зарплати.

Закінчиться базар — буде ринок

Якщо промисловці і підприємці України та Росії «наведуть мости» у Харкові

22—23 травня у Харкові намічено проведення ділової зустрічі «Україна — Росія: інвестиції — торгівля —довіра». Ініціаторами форуму ділових людей двох країн стали Українська і Російська спілки промисловців і підприємців за активного сприяння Міжнародного конгресу промисловців і підприємців. Проведення цієї акції підтримали Президент України Л. Кучма, уряди України і Російської Федерації.

Як було повідомлено на засіданні оргкомітету, проведеному в Києві, мета зустрічі — розширення торговельно-економічного і науково-технічного співробітництва підприємств, фірм, організацій і регіонів України та Росії; аналіз стану господарського і митного законодавства, яке регулює економічні зв'язки України, Росії та інших держав —учасників Міжнародного конгресу промисловців і підприємців; кредитно-банківське забезпечення інвестиційних і торговельних зв'язків, інформаційно-аналітичний супровід цього співробітництва.

Програма ділової зустрічі передбачає розгляд: валютно-фінансових питань експортно-імпортних операцій, порядку їх здійснення резидентами України, Росії, інших держав; митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності; вимог з оподаткування експортно-імпортних операцій; кон'юнктури товарного ринку України і Росії за 1996 рік і прогнозу на 1997 рік; порядку сертифікації якості товарів; проблем правового захисту підприємців і міжнародної судово-арбітражної практики.

На пленарних засіданнях передбачено виступи керівників міністерств економіки, фінансів, зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі, центральних банків, державних податкових і митних служб, фондів держмайна та інших відомств двох країн, керівників регіонів, науково-аналітичних центрів, підприємств і фірм різних галузей економіки.

План зустрічі ставить за мету створити умови не тільки для обміну інформацією з актуальних проблем взаємної торгівлі, інвестування, виробничої кооперації, але й для встановлення особистих контактів, підписання договорів про наміри, укладення контрактів. Цьому сприятиме робота за «контактними столами», презентація підприємств і фірм.

Для контактів з оргкомітетом ділової зустрічі:

у Києві: телефон (код 044) 224-31-22, факс 226-31-52; у Харкові: телефон-факс (код 0572) 14-09-16 або 21-76-71.

ОСТАННІМ часом у Верховній Раді знову почали говорити про зміну її керівництва. Різні позиції депутатського загалу відносно цього певною мірою віддзеркалюють вміщені нижче матеріали.

Точка зору

Петро ШЕЙКО, народний депутат України (фракція «Конституційний центр»)

(З виступу на сесії парламенту)

Шановні народні депутати, шановні виборці!

До завершення повноважень Верховної Ради залишається один рік. Чим він означиться? Чи буде він роком законодавчої активізації, чи остаточно дискредитує ідею народовладдя?

Сьогодні всі ми і наші виборці невдоволені діяльністю уряду. Оцінку його діям дав Президент, він же працює над його реформуванням.

А оцінку діяльності парламенту повинні дати ми самі, усунути ті перепони, що вже три роки заважають плідній і злагодженій роботі. Особливо незадовільною є діяльність Верховної Ради в останній період, що стає серйозною загрозою для самої держави, підриває її міжнародний авторитет.

Основну провину за такий стан справ несе передовсім керівництво Верховної Ради, зокрема її Голова —Олександр Мороз. За три роки на посту Голови він так і не зумів стати справжнім лідером, вибудувати таку лінію поведінки, яка б сприяла консолідації різних політичних сил.

Навпаки, Мороз неодноразово виступав у ролі детонатора незлагоди й публічних скандалів у цьому залі. Вже скоро рік, як діє нова Конституція, а спікер так і не спромігся реорганізувати структуру парламенту, що ставить під сумнів легітимність вищого законодавчого органу.

Олександр Мороз жодного разу не виступив з повноцінним звітом про свою роботу, не подав нам письмового фінансового звіту, як того вимагає Регламент.

Демонстративно підтримуючи лівих, ватажок соціалістів перетворив Верховну Раду на арену політичного протистояння, сприяв і нині сприяє блокуванню доленосних законів. Я вже не кажу про систему порушення Регламенту, ігнорування права депутатів на виступи, повсякчасні принизливі саркастичні коментарі до висловлювань своїх колег, навіть жінок-депутатів, і, що особливо небезпечно, тлумачення на свій власний розсуд засад внутрішньої і зовнішньої політики парламенту.

Хто з нас проінформований, скажімо, про мету і вартість перебування сьогодні нашого спікера на Кубі, в той час, коли законодавча діяльність Верховної Ради, по суті, паралізована, люди не отримують заробітної плати і пенсій?

А хто знав про мету попередніх поїздок спікера за державний кошт у чужі виборчі округи з декларуванням політики лівих сил, жорсткою критикою дій Президента і повною відсутністю самокритики?

Упродовж останнього часу головний мікрофон Верховної Ради став передвиборчим рупором Олександра Мороза, а законодавча робота звелася до мінімуму.

А ті поодинокі закони, що тут озвучуються, приймаються, як правило, з грубим порушенням Регламенту, голосування фальсифікується, прийняті рішення піддаються редакційній цензурі з боку чиновників.

З огляду на повний розвал парламентської роботи, ряд народних депутатів знову ставлять питання про відкликання О. Мороза з посади Голови. Це ні для кого не секрет.

Але замість того, щоб робити належні висновки, він продовжує переводити «стрілки» на інших: мовляв, це підступи Президента, уряду, а у нас все благополучно. А насправді так благополучно, що, чесно кажучи, інколи не хочеться йти в зал і брати участь в «ігрищах», які дискредитують і Верховну Раду, і мене як депутата.

Шановні колеги! Олександр Мороз впевнений, що і цього разу частина депутатів, керуючись особистими інтересами, заплющить очі на всі неподобства і його відставка не відбудеться.

Тому я закликаю вас підтримати цю ініціативу, щоб ми бодай останній рік могли працювати спокійно, злагоджено і плідно. Дякую за увагу.

Ростислав ЧАПЮК, народний депутат України (фракція соціалістів і СелПУ):

Одумайтеся, панове!

Метушня, яку здіймають окремі народні депутати щодо зміни керівництва Верховною Радою, збирають підписи, — це чергова акція певних політичних сил на замовлення людей, які перебувають поза парламентом. Координаційна роль їх дуже помітна.

Усі ці дії — на шкоду Верховній Раді України. Залишається менше року до завершення роботи українського парламенту нинішнього скликання. А справ у нас дуже багато. Треба прийняти державний бюджет України, ряд законів, які мають для економіки країни, для наших людей надзвичайне значення. А нас тим часом відволікають на якісь політичні протистояння.

Я не кажу, що Олександр Мороз — ангел, але те, що він веде колосальну роботу зі згуртування парламентських сил, що, зрештою, працює конструктивно з величезною віддачею, — видно кожному. І коли його немає (я не хочу сказати, що заступники Голови — менш кваліфіковані люди), все-таки відчувається, що депутатський загал діє менш ефективно. Він уміє допомогти депутатам різних течій переборота свою політичну заангажованість заради вирішення того чи іншого конкретного питання. І хоча він сам належить до певної політичної сили, це не заважає йому підтримувати розумні пропозиції представників будь-якого політичного спектра. Якщо це, звичайно, спрямовано на конструктивізм, на поліпшення законодавчої бази української державності.

На Олександра Мороза ведуть атаки не тільки справа, а й зліва. Не відступають від цього й представники уряду. Вважаю, що не до лиця представникам Кабінету міністрів, віце-прем'єрам агітувати депутатів, щоб вони підписували документ про відставку нинішнього голови парламенту. Хоч я достеменно знаю, що багато з тих, хто підписує такі «відозви», голосувати за це не стануть — вони просто піддаються тиску, адже депутати — теж люди залежні. В округах вони бачать стільки біди, нещасть, що змушені йти на поклін до урядовців, щоб ті допомогли людям розв'язати хоч якісь проблеми. А «мужі» цим користуються.

Вважаю, що це даремна акція, яка тільки відволікає парламент від виконання своїх обов'язків.

Олександр Мороз — кажу з усією впевненістю — людина національно віддана, яка працює тільки в інтересах українського народу, насамперед тієї його частини, яка найбільше постраждала від так званих економічних реформ. Серед найпомітніших політичних діячів України він — єдиний, чия позиція найбільшої мірою відповідає інтересам основної частини українського трудового народу, — починаючи від молоді, яка нині страждає від невлаштованості, і завершуючи пенсіонерами, котрі теж не мають достойного життя.

Коментар тижня

Нема бога, вищого від МВФ, а Кабмін пророк його?

Коли не знають, що і як робити, шукають, хто винен. І тоді починається на найвищому державному рівні «гра в піддавки». Принаймні, це ми маємо можливість спостерігати поспіль майже півроку, коли заходить мова про державний бюджет на 1997 рік. Не став винятком і минулий тиждень. Зокрема, Прем'єр-міністр України на засіданні Кабміну звинуватив Верховну Раду, як зазначається в поширеній ДІНАУ інформації, у «нахабному, цинічному саботажеві» законодавчого процесу. Він мав на увазі прийняття нових податкових законів, на основі яких має базуватися держбюджет. А прийняття його, на думку Прем'єр-міністра, необхідне хоча б тому, що «половина з більш ніж 40 положень Міжнародного валютного фонду щодо надання Україні фінансової допомоги пов'язана з новим держбюджетом».

Ми чуємо одну й ту ж пісню вже кілька років: без допомоги закордонної ми пропадем. Однак мільярди доларів різних траншів, кредитів, які надходять в Україну, — воні що, підняли наше виробництво і рівень життя народу на якісно вищий рівень? Навпаки, маємо можливість спостерігати зворотний процес. А сподівання на те, що «закордон нам допоможе», лише породжує споживацькі настрої та все більше розхолоджує тих, хто повинен думати і шукати вихід із кризового становища, робити все для того, щоб люди змогли самі собі заробити на прожиття, а не чекали з простягнутою рукою на закордонну манну небесну, яка осідає невідомо де. Хоча, скоріше за все, різні кредити передусім повертаються тим же, хто їх дає, ще й з певним наваром. Наприклад, через ту ж Росію, з якою ми розраховуємося за енергоносії, а вона — із своїми кредиторами.

А по-друге, кредити ці досить часто, так би мовити, зв'язані. Україні вони надходять на умовах закупівлі, наприклад, у країни-кредитора технологічного обладнання чи продукції, яка там уже не має попиту або застаріла. Отже, по суті, Україна продовжує працювати на чужу економіку, заганяючи власну у ще більшу прірву. І, напевне, лише наші державні мужі пускають у свій «монастир» МВФ та інші зарубіжні фінансові організації з їхніми «уставами», які диктують Україні, що і як робити.

А якщо роботу Верховної Ради називати «нахабним, цинічним саботажем», то як оцінити те, що Кабінет міністрів, подаючи проект державного бюджету на 1997 рік, побудував його видаткову і доходну частину на основі нових податкових законів, недосконалі проекти яких були подані в парламент набагато пізніше? Все це дуже нагадує ситуацію, коли одна людина, щоб відвернути увагу від себе, показує на іншу і кричить: ловіть його!

Протягом минулого тижня виконавча влада намагалася оволодіти ще двома професіями — загрібати жар чужими руками та робити розрахунки «від стелі». Бо як інакше можна оцінити запропонований Кабміном на розгляд Верховної Ради і відхилений нею законопроект «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України»? Оці «деякі» — 63 закони, куди пропонувалося внести понад 280 змін. З них майже 50 стосуються питань соціального захисту більшості населення України. Свідомо чи ні, але уряд закладав бомбу під парламент та намагався дестабілізувати і без того хистку політичну ситуацію в державі. Адже ліквідація пільг учасникам і навіть інвалідам війни та малозабезпеченим нічого, окрім соціального напруження, не дала б. І як назвати те, що уряд планував завдяки цьому законові збалансувати бюджет і цих 17 мільярдів гривень в ньому на 1997 рік не передбачив? Отже, пільги ще не ліквідовано, а Кабмін уже видає бажане за дійсне? Якби парламент схвалив його пропозиції, то можна не сумніватися, що весь шквал невдоволення впав би саме на Верховну Раду. Бо хто б там цікавився ініціаторами — в устах «придворних» засобів масової інформації все звучало б приблизно так: парламент відмінив пільги учасникам та інвалідам війни, пенсіонерам та найбільш знедоленій і найчисленнішій частині населення.

І якщо, на думку Прем'єра, зовнішній борг України, за який слід розрахуватися вже цього року і який становить понад 2,6 мільярда гривень, буде дуже важко погасити без допомоги МВФ, то чому ніде ні слова не сказано про суму надходжень до бюджету від доходів газових трейдерів? Держава внаслідок цього за скромними підрахунками недоодержала мільярди доларів. То, може, варто орієнтуватися на ці кошти, а не на допомогу МВФ?

А хто підрахує, скільки ми переплачуємо за енергоносії і, зокрема, за газ? Адже лічильник — у Росії, а не в Україні, і ми змушені вірити на слово, що споживаємо стільки-то мільярдів кубометрів голубого палива. Хоча навіть в обивателя може викликати здивування те, що промислові підприємства стоять, а споживання газу в державі не зменшується. То, може, платимо за повітря, а потім бідкаємося, що великі витрати з бюджету?

Словом, минулий тиждень ще раз засвідчив, що пошук винних у зволіканні з прийняттям бюджету є, по суті, маневром виконавчих структур для відвертання уваги і прикриття своєї безпорадності та невміння робити щось реальне для економіки, а значить — для народу.

Василь ТУГЛУК.

Актуальне інтерв'ю

Село столичної області живе весною

(Початок на 1-й стор.).

—Наша область, — сказав Анатолій Андрійович, —практично завершила перші весняно-польові роботи. Лишились незасіяними незначні шматочки землі у низинних місцях Згурівського, Васильківського районів.

—Яким культурам надавали перевагу?

—Усім, згідно з розробленою структурою посівів. 85 тисяч гектарів зайняв ячмінь, 54 тисячі — горох, 9,2 тисячі гектарів — яра пшениця. Важко перенесла холод озимина — 80 тисяч гектарів довелося пересіяти.

—Часто говорять, що в Україні скорочуються посіви цукрових буряків.

—На Київщині такої тенденції не спостерігається. Як і минулого року, під цукрові буряки ми зайняли 93 тисячі гектарів. Посіяли й кукурудзу. До кінця місяця, думаю, ми повністю впораємося з цією роботою.

—Важко, мабуть, було з пальним, мінеральними добривами?

—Пального на посівну кампанію вистачило. Залишилося ще й для обробітку рослин. А от з міндобривами складніше. Черкаське об'єднання «Азот» стало, здається, некерованим. З 11 тисяч тонн міндобрив, що належало виділити нам під державний контракт, одержали половину. Про це добре знають міністр промисловості, працівники Кабінету міністрів, однак змін на краще не відчувається.

—А який настрій людей цієї весни? Певно, не дуже веселий?

—Селянину до складностей не звикати — він завжди працював в екстремальних умовах. От кажуть, що працюємо на старій техніці. А коли вона була новою? Якщо до колгоспу приходив за рік один трактор, то й добре. Одержували нову техніку науководослідні господарства, радгоспи-технікуми, якісь там інші «елітні» господарства. Інші ж обходилися, чим могли.

Селянин, як завжди, радіє, що йде весна, що він знову виходить у поле за новим урожаєм. Ось цойно я повернувся з Богуславського, Таращанського районів. Деревця там побілені, лісосмуги почищені, на полях —порядок. Душа радіє за таких людей. Думаю, що ми обов'язково вийдемо з нинішньої скрути, і село заживе-таки новим життям.

Інтерв'ю взяв Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Нафтова арифметика,

або Дещо про білі плями на чорному тлі

Коментар оглядача

(Початок на 1-й стор.).

Невдовзі цю свою постанову під тиском багатьох депутатів та трьох профільних комісій Верховної Ради Кабмін відмінив, але відповіді на питання, чому таке взагалі було можливе, ніхто так і не дав. Сьогодні триває черговий раунд дискусій стосовно «ЛиНОСу», пов'язаний цього разу із внесенням до Верховної Ради кількох законопроектів, які мають вирішити подальшу долю цього гіганта. Зокрема, триває обговорення попереднього варіанта, який передбачає передачу пакета акцій «ЛиНОСу» у розмірі 45 відсотків під інвестиційні зобов'язання, проекту закону «Про проведення експерименту з управління акціями, які належать державі у ВАТ «Лисичанськнафтооргсинтез» (розроблений народними депутатами Анатолієм Татариновим, Геннадієм Угаровим та Романом Безсмертним) і проекту закону «Про управління акціями, які належать державі у ВАТ «Лисичанськнафтооргсинтез» (розроблений народним депутатом Єгором Анненковим та шістьма його колегами). До розгляду цих варіантів ми ще повернемося, а поки що проаналізуємо передісторію проблеми.

1. Історія занепаду

Україна має шість нафтопереробних заводів, які могли переробляти 63 мільйони тонн нафти на рік. Один лише Лисичанський НПЗ мав потужності на 24,6 мільйона тонн. До того ж і обладнання на ньому було нове, оскільки першу лінію нафтопереробки було введено в дію лише в 1976 році. А цех з виробництва поліпропілену збудовано взагалі лише після 1992 року — саме з цією метою і було взято кредит у «Вестдойче Ландесбанку» (Вест ДЛ Банку) у розмірі 70 мільйонів ЕКЮ (112 мільйонів доларів США). Отже, нагадаємо, що саме за 4,4 мільйона гривень планувалося віддати 45 відсотків акцій підприємства, на якому лише найновіше у Європі виробництво поліпропілену коштує щонайменше 112 мільйонів доларів. І це за обіцянки інвестиційних зобов'язань, котрі не конче мали бути виконані.

Чому ж після зведення нового цеху підприємство не розрахувалося за наданий кредит? Одна з причин у тому, що саме з 1991 року починають скорочуватися обсяги переробленої нафти: у 1991 році на заводі було перероблено більше 19 мільйонів тонн, у 1992 —11 мільйонів, у 1993 — трохи більше 6 мільйонів, у 1994 — 4 мільйони, у 1995—96 роках — по 2 мільйони тонн нафти. Зазначимо, що це типова для всіх НПЗ тенденція, адже у 1991 році вони разом переробили 38 мільйонів тонн нафти, а в 1995 — лише 16 мільйонів, включаючи 3,5 мільйона тонн нафти, видобутої в Україні. Тобто можна констатувати, що галузь значною мірою зруйновано, оскільки для існуючих на сьогодні потужностей немає фінансів на закупівлю сировини. А щодо Лисичанського НПЗ, то тут ситуація ще гірша, оскільки, зважаючи на розміри, він не тільки втратив обігові кошти, але й має значні борги, які навіть важко точно підрахувати. Все це призвело до того, що внаслідок тривалого простою на сьогодні безповоротно втрачено потужності з переробки 8 мільйонів тонн на рік і те саме чекає на ще одну виробничу лінію. Тобто НПЗ повністю «на мілині», оскільки, крім заборгованості перед «Вест ДЛ Банком», є ще й внутрішня заборгованість понад 140 мільйонів гривень. Зокрема, одному лише АТ «Укрексхімнафтопродукт» НПЗ заборгував 135 тисяч тонн нафтопродуктів, оскільки на «ЛиНОСі» досить часто відвантажували продукцію третім особам. До речі відповідаючи на запитання щодо боргів НПЗ, генеральний директор «Укрексхімнафтопродукту» Валерій Ксензенко зазначив, що заборгованість «ЛиНОСу» перед українськими підприємцями незрівнянно більша, ніж перед російськими — можна стверджувати, що перед останніми її майже не існує. До того ж, досить тривалий час саме українські підприємці мало не стовідсотково поставляють нафту на «ЛиНОС». Як бачимо, про якесь погашення заборгованості «ЛиНОСу» перед російськими постачальниками нафти не йдеться.

Звідки ж тоді з'явилося оце бажання віддати 45 відсотків акцій майже «за так»?

2. Кредити треба віддавати

Як ми вже згадували, у 1992 році Лисичанський НПЗ отримав кредит від Міланського відділення «Вест ДЛ Банку» на суму 70 млн. ЕКЮ. Застраховано його було італійською державною страховою компанією «САЧЕ» та гарантовано урядом України. А оскільки починаючи з травня 1995 року кредит фактично не обслуговувався, то Міланське відділення німецького банку могло звернутися за відшкодуванням збитків до страхової компанії «САЧЕ». Відтак це призвело б до перенесення заборгованості за кредитом на держбюджет України (не кажучи вже про черговий удар по іміджу нашої держави), але внаслідок напружених переговорів між урядом України та кредитором цю загрозу було відведено. Щоправда, однією з умов банку було ув'язування реструктуризації та майбутнього погашення боргу зі створенням міжнародного консорціуму. Але після цього уряд всупереч Постанові Верховної Ради ухвалює рішення про передачу 45 відсотків акцій російському стратегічному інвестору, що аж ніяк не вписувалося у попередні домовленості з кредитором. Сьогодні можна стверджувати, що коли б не рішення трьох профільних комісій Верховної Ради, 45 відсотків акцій таки було б відчужено. А відтак розмір непередбачуваних видатків держбюджету зріс би на суму понад 90 мільйонів гривень. При цьому у рішенні комісій було записано, що продаж за некомерційним конкурсом 45 відсотків акцій «ЛиНОСу» фактично означає продаж контрольного пакета акцій вартістю понад 550 мільйонів доларів США за 2,6 мільйона доларів.

Внутрішні кредитори домоглися, що справу про банкрутство підприємства хоч завтра може розглядати арбітражний суд. Але, як зазначив Валерій Ксензенко, вітчизняні кредитори (серед яких і «Укрексхімнафтопродукт») передадуть справу до суду лише у разі чергових спроб передачі 45 відсотків акцій російським «стратегічним інвесторам». А поки що саме «Укрексхімнафтопродукт» провів переговори з «ЛиНОСОм» щодо спільної діяльності. Досягнуто згоди, що АТ «Укрексхімнафтопродукт» погасить поточну заборгованість перед «Вест ДЛ Банком» у сумі 9 мільйонів доларів США та поставить (купить) у квітні-травні до 300 тисяч тонн нафти, а починаючи з червня обсяги поставок щомісяця сягатимуть 500 тисяч тонн.

3. Позиції і пропозиції

На початок 1997 року після багаторазового ухвалення та відміни рішень щодо «ЛиНОСа» викристалізувалися три головні позиції. Перша передбачала проведення того самого некомерційного конкурсу з продажу 45 відсотків акцій. Друга грунтувалася на пропозиції не проводити приватизацію «ЛиНОСу», залишивши за державою 75 відсотків акцій з одночасним наданням акціонерному товариству кредитів у розмірі 100 мільйонів доларів США. І, нарешті, пропонувалося провести пілотний проект з передачі державного пакета акцій в управління українській юридичній особі на умовах повного вирішення питань реабілітації ВАТ «ЛиНОС». Нині з цього питання до Верховної Ради подано два законопроекти — «Про проведення експерименту...» та «Про управління...», а також тривають дебати з приводу некомерційного конкурсу з продажу 45 відсотків акцій (назвемо його проектом Кабінету міністрів). Який із пропонованих варіантів вибрати? Зазначимо насамперед, що варіант Кабміну не знаходить підтримки у кредиторів, а отже, навіть з цієї причини він може бути неприйнятний. До того ж, як наголошують спеціалісти, в цьому проекті часто бажане видається за дійсне. Скажімо, якщо оцінюватимемо реальність поставок російською компанією 6 мільйонів тонн нафти на переробку, котрі ніби-то гарантовані російським урядом, то мусимо зазначити, що нині в Росії не існує такого поняття, як «поставка». Натомість є такі чіткі і зрозумілі поняття, як купівля і продаж, оскільки всі нафтовидобувні підприємства Росії вже перетворені в акціонерні товариства, а отже самостійно планують свою діяльність. Дивне й те, що до цих урядових гарантів включено 2 мільйони тонн нафти з Казахстану, яка проходить транзитом через Росію. За цією логікою Україна могла б стверджувати, що вона (будучи транзитором) поставляє на Захід, скажімо, 25 мільйонів тонн нафти. Натомість розробники проекту закону «Про проведення експерименту...» вже сьогодні можуть представити контракт на поставку 4,5 мільйона тонн нафти та гарантують підписання контрактів щодо поставки ще 3 мільйонів тонн. Щодо ринків збуту вироблених нафтопродуктів, то варіант Кабміну їх не передбачає, оскільки все залежатиме від кон'юнктури, а отже, у російської компанії з'являється можливість спекулятивного впливу на політику формування цін у межах України. Водночас законопроект "Про проведення експерименту..." надає пріоритет першочерговому насиченню нафтопродуктами ринку України та залишає за державою можливість регулювання експортної політики. Цей самий законопроект передбачає, що 75 відсотків акцій перебуватимуть лише в управлінні без права власності в руках у резидента України (частка іноземних інвестицій у його статутному фонді не перевищуватиме 25%), а отже, повний контроль з боку держави. У варіанті Кабміну такої можливості не передбачено, оскільки 45 відсотків акцій перебуватимуть в руках іноземних структур, 5,6 відсотка — в руках трудового колективу та близько 19 — у громадян України та фінпосередників, тому з боку держави за цього варіанта можливий лише загальний контроль. Щодо фінансових результатів, то, крім надто малої вартості акцій НПЗ за варіантом Кабміну, маломовірним виглядає те, що до бюджету внаслідок наступної діяльності надійде 200 мільйонів доларів. Наприклад, в експертному висновку Інституту економіки НАН України щодо проекту Кабміну зазначається: «на стор. 2 обгрунтування економічної ефективності роботи ВАТ «ЛиНОС» вказано, що в бюджет може надійти 2,5 млн. доларів за місяць, тобто 30 млн. за рік, що випливає з розрахунків. А на стор. 5 замість 30 млн. фігурують 200 млн., які невідомо звідки взято». Оцінюючи законопроект «Про проведення експерименту...», цей же інститут зазначає, що чистий прибуток заводу в 30 мільйонів доларів на рік дасть змогу протягом п'яти років погасити зовнішню і внутрішню заборгованість. Надходження до бюджету становитимуть 332 мільйони доларів. При цьому не забуваймо, що держава не позбувається права власності на ці 75 відсотків акцій.

Міжнародний інститут глобальної та регіональної безпеки зазначає, що пропозиція щодо передачі російським постачальникам нафти 45-відсоткового пакету акцій виглядає недостатньо обгрунтованою, надто ризикованою та такою, що приховує в собі загрозу економічній, а відтак і національній безпеці України, навіть за умови поліпшення державних стосунків обох країн. Натомість закон «Про проведення експерименту...» переводить україно-російські відносини у площину прямих ділових зв'язків, а передбачуваний перехід на світові ціни прагматизує та робить вигідними стосунки обох країн. Додамо до цього, що останній законопроект передбачає проведення конкурсу, в якому мають брати участь не менше як три учасники, а на час проведення експерименту забороняється будь-яке відчуження акцій, переданих державою в управління.

Є ще третій варіант, котрий базується на законопроекті «Про управління...». Проте його аналіз дозволяє дійти висновку, що, хоч і містить він у своїй назві слова «про управління акціями, які належать державі...», насправді ж ідеться про приватизацію заводу. Зокрема, як зазначає науково-експертний відділ Верховної Ради, цей проект закону передбачає продаж акцій ВАТ «ЛиНОС», які належать державі, тобто приватизацію. Крім того, за цим законопроектом можливі й інші варіанти втрати державою своєї власності, наприклад, шляхом застави акцій довіреною особою. Причому, стаття перша законопроекту передбачає передачу майна в управління фізичній особі. Але чи здатна фізична особа в разі необхідності належним чином відповідати за заподіяну державі шкоду? Звичайно, ні. До того ж, проект закону «Про управління...» не має фінансово-економічного обгрунтування. Тож можемо лише уявити, у чиїй власності завтра може опинитися контрольний пакет акцій «ЛиНОСу».

4. Як нам облаштувати Росію?

Наприклад, у власності Росії. Тим більше, що остання вже давно будує свої плани щодо Лисичанського НПЗ. Наприклад, ось що писав 11 листопада 1996 року колишній міністр палива та енергетики Російської Федерації П. Родіонов до глави уряду В. Черномирдіна: **«Минтопэнерго России просит разрешить заключить... соглашение с украинской стороной, гарантирующее поставки через ТНК «Руно» 6 млн. тонн нефти ежегодно, включая целевой транзит 2 млн. тонн нефти из Казахстана (!?—С. Л.) при условии приобретения российскими поставщиками 45 процентов акций Лисичанского НПЗ. Такая гарантия резко усилит нашу позицию при принятии окончательного решения Правительством Украины в пользу российской стороны. Работа указанного нефтеперерабатывающего завода с участием российских поставщиков нефти кроме сохранения и упрочения позиций российских предприятий на рынках Украины позволит обеспечить высокую надежность поставок светлых нефтепродуктов в южные районы Российской Федерации (Ростовская область, Краснодарский и Ставропольский край) по значительно более низким ценам по сравнению с поставками с нефтеперабатывающих заводов России, а также расширить объемы экспорта высококачественного дизельного топлива в третьи страны по мировым ценам».**

Ясна річ, В. Чорномирдін не міг не підтримати цю ідею. Причому, підтримка була просто блискавичною.

(Закінчення на 7-й стор.).

МИНИСТР
ТОПЛИВА И ЭНЕРГЕТИКИ
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
103074, Москва, К-74, Китайгородский пр., 7
11.11.96 № ИР-6412
На № ______ от ______

Председателю Правительства
Российской Федерации

В.С. ЧЕРНОМЫРДИНУ

В соответствии с решением Соглашения между Правительством Российской Федерации и Правительством Украины о сотрудничестве в развитии ...энергетического комплексов от 14 октября 1994 года (статья ...тельством Российской Федерации и Правительст... ...Совещанию была образо... ...

тель...

Работа ука... ...сийских поставщиков нефти кроме со... ...сийских предприятий на рынках Украины позволяет обесп... ...дежность поставок по продуктопроводу станция "Трудовая - Армавир" светлых нефтепродуктов в южные районы Российской Федерации (Ростовскую об..., Краснодарский и Ставропольский края) по значительно низким ...о сравнению с поставками с нефтеперерабатывающих заводов России, ... расширить объемы экспорта высококачественного дизельного топ... ...третьи страны по мировым ценам.

Прошу Вашего указания.

П.И. Родионов

Відкритий лист

Президенту України Л. Д. Кучмі
Голові Верховної Ради України О. О. Морозу
Прем'єр-міністру України П. І. Лазаренку
Трудовому колективу ВАТ «Лисичанськнафтооргсинтез»

Звертаємося до вас, вважаючи за необхідне викласти наше бачення проблеми повернення зовнішніх і внутрішніх боргів ВАТ «ЛиНОС», та у зв'язку із замовчуванням нашої позиції стосовно розв'язання питання стабілізації роботи відкритого акціонерного товариства «Лисичанськнафтооргсинтез» (ВАТ «ЛиНОС»).

Насамперед необхідно зауважити, що основні борги ВАТ «ЛиНОС» виникли ще в 1992—1993 роках. Саме тоді Лисичанський НПЗ почав грубо порушувати умови договорів по переробці давальницької нафти і поставці нафтопродуктів, та затримувати повернення нафтопродуктів їх власникам.

Причину виникнення боргів ВАТ «ЛиНОС» у подальшому викладено в листі об'єднання «Укрнафтохімпереробка» Держнафтогазпрому України від 22.01.97 р. № 04-366. У листі зазначено, що борги ВАТ «ЛиНОС» «...створилися згідно з урядовим рішенням та розпорядженням Луганської облдержадміністрації внаслідок відвантаження нафтопродуктів, вироблених із давальницької нафти, для потреб народногосподарського комплексу **без оплати**». Хоча загальновідомо, що на рівні конкретного споживача за надані нафтопродукти з нього було отримано відповідну плату чи грошима, чи за бартером, чи заліком, чи ще якось.

Якщо прийняти твердження Держнафтогазпрому апріорі, без документальних доказів, то викладені в листі факти вказують на те, що державні чиновники своїми рішеннями та діями грубо порушили норми права, передбачені статтею 41 Конституції України, за якою ніхто не може бути протизаконно позбавлений права власності, а примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі й у порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості. Фактично сталася протиправна конфіскація майна підприємців.

Щодо проблеми повернення нафтопродуктів ми неодноразово звертались і до відповідних державних установ, і до вищих посадових осіб країни з проханням звернути безпосередню увагу на забезпечення виконання ВАТ «ЛиНОС» своїх зобов'язань перед давальниками нафти, а також з проханням не допустити підміни закону адміністративними вказівками. На нашу думку, було очевидно, що такий підхід не тільки зашкодить конкретним давальникам нафти, а й надовго затримає надходження комерційної нафти в Україну та призведе до різкого скорочення обсягів виробництва.

Трирічна затримка ВАТ «ЛиНОС» виконання судових рішень щодо погашення боргу призвела кредиторів до тяжкого фінансового становища. Мирові угоди, укладені нами з ВАТ «ЛиНОС», що передбачали погашення боргів протягом п'яти-семи років, завод не виконує зовсім. Саме через безперспективність подальшого очікування погашення боргів ми змушені звернутися до арбітражного суду з позовом про визнання боржника банкрутом.

Арбітражний суд неодноразово відкладав попереднє засідання, призначене ще на 4 вересня 1996 року. Усупереч ст. 8 Закону України «Про банкрутство» попереднє засідання арбітражного суду відбулося тільки через шість місяців. Грубе порушення закону пояснюється масованим тиском на арбітражний суд з боку адміністрації ВАТ «ЛиНОС», урядових структур, Фонду держмайна України та інших владних органів, які, не пропонуючи конкретних варіантів погашення боргу, вимагають під виглядом вивчення питання призупинити, перенести, відкласти слухання справи про банкрутство.

Виконавча влада фактично дає надію ВАТ «ЛиНОС» на можливість уникнення цивільно-правової відповідальності та провокує його на повну бездіяльність не лише щодо проблеми погашення боргу, а й щодо пошуку конструктивних варіантів співробітництва, за яких можливо відновити ефективне виробництво сучасного нафтопереробного комплексу.

Тут треба звернути увагу на ті оцінки стану справ ВАТ «ЛиНОС», які дають останнім часом у засобах масової інформації. Зокрема, в російській «Коммерсантъ-daily» № 49 від 10 квітня 1997 року в статті «Україна передає в управління 75% акцій Лисичанського НПЗ» стверджується: «... Президент України розпорядився зупинити практику відчуження держмайна для покриття боргів». Неважко зрозуміти провокаційний зміст таких публікацій. Вважаємо такий підхід антиконституційним і антизаконним, хоч саме за такий указ хотіли б сховатися і боржник, і державні чиновники, з вини яких виникли борги. Грубим адмініструванням підмінити суд і закон — цього бажають ті, хто винен у боргах і, певне, знає куди, коли і скільки реалізовано нафтопродуктів кредиторів. Думаємо, що Президент як гарант Конституції і глава держави ніколи не піде проти Конституції і Закону і не підмінить адміністративним Указом Суд України.

З боку тих самих чиновників неодноразово висловлювалася думка, що нібито внутрішні кредитори поставили за мету розпорошити єдиний майновий комплекс ВАТ «ЛиНОС». Це аж ніяк не відповідає дійсності. Кредитори ніколи не ставили і не ставлять за мету привласнити майно ВАТ «ЛиНОС» чи якусь його частину в рахунок погашення боргу.

Мало того, останнім часом з'ясувалась потаємна думка саме можновладців: за безцінь прибрати до рук підприємство, що увійшло до переліку стратегічно важливих. Нині у Верховній Раді України розглядають проект закону України «Про проведення експерименту у відкритому акціонерному товаристві «Лисичанськнафтооргсинтез». У варіанті, що розглядається, викладено правові норми, що фактично визначають змогу певного кола осіб привласнити щонайменше результати експлуатації виробничих потужностей ВАТ «ЛиНОС» без будь-якої мотивації до розв'язання самої проблеми погашення заборгованості ВАТ «ЛиНОС» і перед державним та місцевим бюджетами, і перед внутрішніми та зовнішніми кредиторами.

Проект закону не враховує тієї реалії, що арбітражний суд з процедури банкрутства в місячний термін до 7 квітня 1997 року вже отримав заяви наявних кредиторів та можливих санаторів. Найближчим часом буде визначено майнові вимоги кредиторів ВАТ «ЛиНОС», а отже, врешті-решт, і загальний обсяг його боргу. Буде виявлено також і умови можливих санаторів з метою погашення боргів ВАТ «ЛиНОС». Коли вимоги кредиторів і пропозиції санаторів буде зумовлено, то для держави будуть розв'язані проблеми пошуку ефективного власника та податкових надходжень. Такий варіант розв'язання проблем ВАТ «ЛиНОС» є найбільш вигідним через відповідну законодавчу визначеність.

З іншого боку, очевидно, що прийняття закону України «Про проведення експерименту у відкритому акціонерному товаристві «Лисичанськнафтооргсинтез» у запропонованому варіанті не гарантує кредиторам погашення боргів. Інтереси кредиторів у ньому не визначено, механізму гарантій немає. Для кредиторів не є логічним переведенням майнової відповідальності ВАТ «ЛиНОС» у якісь фактично нові договірні відносини щодо погашення боргу з іншою юридичною особою. У цьому разі кредиторів можуть влаштувати тільки відповідні урядові гарантії.

На нашу думку, слід виходити з того неспростовного факту, що найбільш зацікавленими в стабільній, спокійній та ритмічній роботі трудового колективу ВАТ «ЛиНОС» є його внутрішні кредитори. Кредитори об'єктивно потребують забезпечення збереження єдиного майнового комплексу ВАТ «ЛиНОС» та розв'язання соціальних проблем його колективу. Тому в разі проведення конкурсу на право управління акціями, які належать державі у ВАТ «ЛиНОС», перевагу варто надати саме внутрішнім кредиторам на законодавчо визначених пріоритетах.

До того, в проекті закону йдеться про винагороду у вигляді дивідендів юридичній особі, котра здійснює управління акціями ВАТ «ЛиНОС». Логічно було б віддати перевагу тому з кредиторів, який погодиться дивіденди за управління акціями враховувати в рахунок погашення боргу ВАТ «ЛиНОС». Закон може передбачити також і вигідний для держави варіант звільнення внутрішніх кредиторів від певної суми податків через надання їм так званих податкових звільнень із зарахуванням цієї суми в погашення боргу ВАТ «ЛиНОС».

Такий підхід у погашенні боргів державних підприємств вже практикується в Росії та деяких інших країнах колишнього Союзу. На рівні світового досвіду податкові звільнення застосовуються в часи економічної кризи та перехідного періоду.

З викладеного можна зробити висновок, що проект закону України «Про проведення експерименту у відкритому акціонерному товаристві «Лисичанськнафтооргсинтез» слід доопрацювати та визначити правовий статус внутрішніх кредиторів. Потрібно насамперед мати реальні дані про фінансове та майнове становище ВАТ «ЛиНОС», для чого за результатами судового розгляду вимог виявлених кредиторів необхідно визначити кінцеву суму його заборгованості. Аж ніяк не на користь справі масований тиск на суд та суддів з боку ВАТ «ЛиНОС», Фонду державного майна і Кабінету міністрів України та окремі неприпустимі факти адміністрування в суді з метою подальшого відволікання розгляду справи про банкрутство.

З урахуванням викладеного просимо Президента України як гаранта Конституції України звернути увагу на грубе порушення наших конституційних прав з боку Кабінету міністрів та Фонду державного майна України, а саме:

порушується стаття 3 Конституції України про відповідальність держави перед людиною за свою діяльність. Адже саме за розпорядженням державних органів Луганської області, як стверджує Держкомнафтогаз, було вилучено нафтопродукти комерційних структур для потреб регіону. У зв'язку з цим порушується також стаття 56 Конституції України, за якою кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними діями чи бездіяльністю органів державної влади;

порушено статтю 41 Конституції України, згідно з якою ніхто не може бути протизаконно позбавлений права власності, а примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості;

порушується стаття 8 Конституції України, якою визначено, що норми Конституції України — це норми прямої дії, а право звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини безпосередньо на підставі Конституції України гарантоване. Порушується стаття 55 Конституції України, відповідно до якої права людини і громадянина захищаються в суді. Нас фактично позбавили можливості використати суд як державний інституційний засіб для захисту своїх прав.

Конституційний принцип незалежності суду і суддів, а також принцип прямої дії Конституції України не допускають тиск на суд з боку будь-яких державних органів чи громадських організацій.

Просимо Верховну Раду України врахувати наші зауваження до проекту закону України «Про проведення експерименту у відкритому акціонерному товаристві «Лисичанськнафтооргсинтез».

Просимо трудовий колектив відкритого акціонерного товариства «Лисичанськнафтооргсинтез» докласити усіх зусиль для збереження нафтопереробного комплексу в робочому стані, не допустити розтягнення його складових та підтримати викладені нами пропозиції щодо стабілізації роботи ВАТ «ЛиНОС».

З повагою
рада кредиторів ВАТ «ЛиНОС».

Нафтова арифметика...

(Початок на 1-й, 6-й стор.).

Того ж таки 11 листопада російський прем'єр, зважаючи на необхідність «надійного забезпечення південних регіонів Росії світлими нафтопродуктами за конкурентоспроможними цінами», розсилає доручення міністрам Мінпаливенерго (П. Родіонову), Міністерства іноземних справ (Б. Пастухову) та голові Держкомспівробітництва Росії (А. Тулєєву). Цього ж дня, 11 листопада П. Родіонов розсилає доручення у своєму міністерстві. Одне слово, робота аж кипіла, бо вже 14 листопада заступник міністра палива та енергетики Росії П. Нідзельський у листі до Прем'єр-міністра «Республіки Україна» Павла Лазаренка зазначив, що, «враховуючи раніше прийняті українською стороною рішення підтримати пропозиції уряду Російської Федерації.., просимо прийняти остаточні рішення». І вже 14 лютого 1997 року уряд Російської Федерації видає розпорядження, в якому, крім вказівок щодо поставок нафти на «ЛиНОС» з урахуванням поставок нафти з Республіки Казахстан, йдеться також і про забезпечення нафтопродуктами південних регіонів Російської Федерації, а також Білгородської, Курської та Орловської областей. Нехай вибачають читачі за таке широке цитування, але це лише для того, щоб було чіткіше видно, що проект постачання нафти Російською Федерацією на «ЛиНОС» аж ніяк не поступка Україні, а продумана акція російської сторони. Бо, як стверджують фахівці, тільки внаслідок транспортування нафтопродуктів із найближчих російських НПЗ у південні регіони федерації на кожній тонні їх вартість зростає на 30—40 відсотків. От і вся арифметика. Тобто йдеться про ситуацію, коли Росія просто зацікавлена продавати нафту і купувати світлі нафтопродукти. Бо тоді вона у виграші. Тож гадаємо, що після затяжних позиційних боїв рішення врешті-решт буде прийнято на користь і української, а не лише російської, як того бажав П. Родіонов, сторони.

На завершення дозволю собі ще одну цитату, цього разу з газети «Известия», з приводу підписання у 1994 році в рамках ашгабадської зустрічі російсько-української угоди щодо поставок в Україну 25 мільйонів тонн нафти. Цю подію прокоментував тодішній російський віце-прем'єр Шохін: «Стосовно цін в 75 доларів за тонну, то йдеться про дуже насичену сіркою нафту, яка використовується тільки на Кременчуцькому нафтопереробному заводі. Ми зацікавлені, щоб Україна забрала у нас всю сірчисту нафту, тому що нині ми змушені додавати її в хорошу сибірську нафту — якість її погіршується, ціна падає. Це не поступка Україні, а відповідність ціни якості».

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Які приїхали, таких і здибали,

або Скільки нам коштують нафта й газ із наших родовищ?

***Н**а газонафтовій «золотій жилі» полтавського краю «хазяями» почали ходити чужинці, перед якими місцевим аборигенам залишалося знімати картузи і мовчки спостерігати, що ж буде далі. Простолюд дивувався і обурювався, а велике місцеве начальство таємниче посміхалося. Правоохоронні органи Полтавщини, насамперед, УСБУ, УМВС, які отримали інформацію про негаразди із законом новоспечених газонафтових «королів» з спільного українсько-англійського підприємства «Полтавська газонафтова компанія» (ПГНК), спробували було перевірити цю інформацію й — надщербили зуби... Як водиться, кинулися за допомогою до Києва, в тому числі і до свого земляка й посланця до парламенту України Григорія Омельченка — голови депутатської Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією. Останній звернувся до Прем'єр-міністра, Генерального прокурора з вимогою призначити документальну ревізію фінансово-господарської діяльності СП і притягнути винних у зловживаннях та у тиску на контрольні й правоохоронні органи до відповідальності.*

Було то влітку минулого року, й ось лише нині, незважаючи на всі перепони, шалений тиск на інспекторів КРУ та завдяки позиції Г. Омельченка, таку перевірку вдалося завершити. «Те, що КРУ виявило у царстві газонафтових «королів» з туманного Альбіону, просто шокує, — ділиться думками Григорій Омелянович. — Я хочу, щоб мої земляки-полтавчани, які місяцями перебувають без зарплат і пенсій, та й уся Україна з допомогою вашої газети знали, хто і як «крутить» грошима, обмитими полтавською нафтою...»

Виходячи із багатьох міркувань, а насамперед із делікатності справи, її фінансово-економічних тонкощів, я попросив Григорія Омельченка оперувати цифрами й фактами, наведеними в акті ревізії фінансово-господарської діяльності СП «Полтавська газонафтова компанія», здійсненої Головним контрольно-ревізійним управлінням України. Цей документ засвідчив своїм підписом генеральний директор СП.

— Отже, кілька років тому у благословенному, багатого на нафту й газ полтавського краю, який через відому економічну скруту поки що не може сповна скористатися тими багатствами, з'явилися закордонні благодійники з далекої Англії. Картини вимальовувалися «райдужні»: залучимо іноземні інвестиції, запровадимо нові технології буріння свердловин, завеземо імпортне високопродуктивне обладнання, дамо нові робочі місця вашим безробітним, поповнимо ваш бідний бюджет великими грошима...

У січні 1994 року виконком Полтавської міськради (голова А. Кукоба) зареєстрував спільне українсько-англійське підприємство з обмеженою відповідальністю «Полтавська газонафтова компанія», засновниками якої виступили від української сторони державні підприємства «Полтавагазпром» і «Полтаванафтогазгеологія» в особі Фонду держмайна (по 26 і 25% акцій відповідно), а з англійської —компанія «Джей Пі Кенні Експлорейшн енд Продакшн ЛТД» (JKX — 49% акцій).

Що це за фірма, чим дихає, чим займалася у туманному Альбіоні, — для наших полтавських чиновників було, як у тумані. З туману виплила на посаду головбуха ПГНК О. Лебедєва — колишній головний бухгалтер державного концерну «Облсервіссоюз», звільнена за грубе порушення трудових обов'язків... Чи не був цей туман спеціальною димовою завісою, що мало встановити компетентні органи. А вже нині очевидно, що англійські бізнесмени почали проявляти свою «джентльменську» вдачу вже під час внесення коштів до статутного фонду СП — замість 49% від його загального розміру — лише 47,7%. 38,5 тисячі доларів США, на порушення чинного законодавства України, з'явилися у статутному фонді взагалі готівкою, від сторонньої юридичної особи, ввезені до нас контрабандою, адже на Бориспільській митниці відповідних документів не виявилося. Знову ж таки, що це за гроші, чи не з так званих «брудних»?

— Безперечно, Григорію Омеляновичу, протизаконні дії, якщо вони справді мали місце,- неподобство, і за це конкретні особи повинні відповідати. Але коли виходити із суто економічних інтересів України, видається позитивною тенденція до вкладення іноземних коштів у нашу економіку, а не з ні, як це переважно робиться.

До того ж не можна заперечити той факт, що роботи на газових родовищах Полтавщини пожвавішали: почали працювати бурові установки, прокладатися нові дороги, «нагора» пішов такий дефіцитний для нас газ...

— З першого погляду це так. Однак якщо хтось гадає, що внесені англійцями кошти, ввезена техніка, матеріали, нарешті, іноземні фахівці благодійно вплинули на економіку Полтавщини чи України загалом, той глибоко помиляється. Фірма-співзасновник «JKX» укладала за кордоном договори, які генеральний директор ПГНК від українських співзасновників не затверджував, везла в Україну все, що їй заманеться, і таким чином спонукала ПГНК використовувати у своїй діяльності майже все закордонне обладнання. В Україну було імпортовано газопровідні труби, резервуари, сепараційне нафтове та інше обладнання, що його, як зазначено в акті ревізії, виготовляє і українська промисловість, і воно перед закордонним у якості не поступається, до того ж дешевше.

Так, лише в серпні 1994 р. за придбання різного імпортного інструменту українською стороною було сплачено понад 103 тис. доларів США. Згідно з вантажною митною декларацією, 28—29 листопада 1994 р. було завезено на 98 тис. доларів різних допоміжних матеріалів, у тому числі (не повірите) лопати, сокири, дріт, освітлювальні лампи, огорожа тощо. Невже і цього всього не могли розшукати в нас українські засновники компанії (запитали б у будь-якого сільського дядька)? Чи, можливо, українські засновники не мали там права голосу? За цінами, що у кілька разів вищі за українські, ввозили бурове та транспортне обладнання і навіть канцтовари. Робилося це за рахунок фондів економічного стимулювання. Для переробляння нафти орендували зарубіжне обладнання, за яке іноземній фірмі «Exspo Gulf Ltd» щомісячно українська сторона сплачувала 105 тисяч доларів.

Фактично за рахунок коштів, одержаних для розвитку діяльності ПГНК в Україні, інвестується економіка інших держав, адже ці кошти переважно в обігу за кордоном, на закордонних рахунках. Закордонні компанії поліпшили свої фінансові справи, а наші?...

ПГНК отримала від Української держави право на використання упродовж двадцяти років надр Новомиколаївського і Руденківського родовищ газу та Мовчалівського і Гнатівського родовищ газу, конденсату і нафти. Але виконувати умови ліцензійної угоди щодо їх освоєння не поспішає. Так, згідно з програмою освоєння родовищ, передбачалося за 16 місяців (1995-й — перше півріччя 1996 року) пробурити 24 свердловини. Фактично станом на листопад 1996 року було пробурено тільки 5 свердловин, з них дві не придатні для експлуатації.

Проте, кошти, витрачені на ці об'єкти, якщо вірити бухобліку, відшкодовувалися за рахунок доходів, одержаних від видобутку вуглеводнів з інших свердловин. Виходячи з цього та на підставі інформації, одержаної від технічних служб компанії, можна зробити висновок, що основний видобуток здійснюється не з нових свердловин, а з орендованих, раніше пробурених українськими підприємствами.

ПГНК не проводить і обіцяних пошуково-розвідувальних робіт на перспективній щодо вуглеводнів території площею 2500 квадратних кілометрів. Як кажуть, сам не гам й іншим не дам, адже одержання компанією ліцензії на цю площу виключає можливість здійснення пошуково-розвідувальних робіт іншими спроможними на це (як українськими, так і закордонними) організаціями, чим стримується розвиток нафтогазовидобутку в Україні.

Те саме можна сказати і про зобов'язання запроваджувати нові прогресивні технології. Як зазначено в акті ревізії КРУ, для розробок вуглеводневих свердловин застосовуються дороговартісні технології, котрі не забезпечують ефективного видобутку нафти й газу. Хочете — вірте, хочете — ні, але видобутий з великими затратами газ не використовують раціонально, не направляють на потреби населення, а часто спалюють. Так, у жовтні 1995 року було збитково пущено димом 1064,4 тис. кубометрів газу на суму 125 тис. гривень.

— Нічого не розумію... Є вигідні для обох сторін умови: багаті родовища нафти й газу, дешева робоча сила, завезено імпортне обладнання. Нарешті, газ і нафту почали таки качати, нехай і з старих свердловин. Цей дефіцитний товар у нас не залежується. Отже, має бути і прибуток як самій компанії, так, відповідно, і державі. А натомість, як відомо, надходження до бюджету мізерні. Полтавська область, як і інші, заборгувала з виплатами зарплат, пенсій тощо. Що це за хитра така арифметика?

— Полтавська область не просто заборгувала «як інші». Вона має одну з найбільших заборгованостей у виплаті заробітної плати в Україні. Колективи шкіл, лікарень та інших бюджетних установ Полтавської області у зв'язку з цим змушені були розпочати страйки і висувати цілком законні і справедливі вимоги про відставку керівництва обласної держадміністрації та уряду. Та й де, скажіть, візьмуться кошти за такого порядку і дисципліни в області?

Останніми роками мені доводилося мати справу з фактами найрізноманітніших фінансово-господарських викрутасів. Але такого нахабного, цинічного і масштабного викривлення звітності фінансово-господарської діяльності не чув. Згідно із статутом, компанія створена «з метою здійснення довготривалої прибуткової діяльності у нафтогазовій галузі України на користь компанії та на користь населення України». І такі прибутки з самого початку вона мала. Наприклад, 1995 року, за підрахунками фахівців, загальна сума прибутку ПГНК мала становити більш як 3 млн. гривень. З них, відповідно до частки внесеного статутного фонду, більш як півтора мільйона повинно перепасти українським організаціям-засновникам, а відтак до держбюджету України має надійти понад 300 тис. гривень лише у вигляді податку з доходу. Скільком людям можна було виплатити зарплати...

Однак державі від цього дісталася, як кажуть на моїй Полтавщині, «дуля з маком». З'ясовується, річний звіт ПГНК, підписаний за керівника компанії якимось Річардом Уоллом (особою, не уповноваженою керувати ПГНК!), складено так, що компанія начебто не те що не має прибутків, а навпаки, зазнала збитків на загальну суму більш як 400 тис. гривень!

Цю, як ви кажете, хитру, а я додам — і підступну, арифметику пояснюють контролери-ревізори КРУ. Цитую за актом: «Касові та банківські операції здійснювалися з порушенням відповідних нормативних актів, зокрема, вимог валютного законодавства України та Указу Президента щодо готівкового обігу коштів, що давало можливість працівникам ПГНК та іншим фізичним особам використовувати готівкові кошти як у національній, так і в іноземній валюті у власних потребах та розкрадати їх... Недотримання вимог Указу Президента призводить до руйнування економічної стабільності України».

Особливо «доїла» Полтавську газонафтову компанію її англійська співзасновниця фірма «JKX». Унаслідок порушень нормативних актів, що визначають порядок оформлення і своєчасного та повного зазначення всіх результатів діяльності ПГНК у бухгалтерському обліку і звітності, англійській фірмі було незаконно відшкодовано витрати більш як на 10 млн. гривень.

Уявіть собі, що іноземним напівлегальним фахівцям лише за день могли виплачувати майже по півтисячі доларів США зарплати. Подібні астрономічні затрати начебто йшли і на харчування, проживання тощо. З ініціативи «JKX» Полтавська газонафтова компанія укладає з Міжнародною службою катерингу (CIS), котра зареєстрована у Марселі (Франція), договір без номера про надання останньою послуг щодо харчування, проживання працівників ПГНК, поставок продовольства і господарського інвентаря. З банківських рахунків ПГНК знімають понад 260 тис. гривень і видають їх під звіт особам, не зарахованим до штату компанії, не обтяженим договором про повну матеріальну відповідальність. Встановлено привласнення коштів Патріком Гранж'єном на суму близько 175 тис. гривень та іншими іноземними громадянами — працівниками фірми «CIS» на суму понад 23 тис. гривень.

Незаконно списані на витрати компанії кошти у сумі майже 309 тис. гривень підлягають поновленню на обліку та відшкодуванню відповідними особами у встановленому законом порядку.

За цього в акті зазначається, що ревізорам КРУ не надано можливості провести зустрічну перевірку повноти й витрачання коштів працівниками «CIS» на тій підставі, що нібито документи відправлено до Франції.

Англійці, певне, не інакше як з метою збільшення видобутку нафти й газу, надавали ПГНК просто унікальні, як на моє розуміння, послуги і виставляли відповідно рахунки. За неповних два роки «JKX», згідно з поданими нею рахунками, заплатила майже 400 тис. гривень за авіаперевезення 1853 пасажирів, з них 1630 не належали до працівників компанії. Лише за два місяці 1995 року англійці знову ж таки, певне, в інтересах видобутку газу й нафти у Полтаві «розкошелилися» Британській авіакомпанії «Брітанік Треве» та готелю «Інтерконтиненталь» на майже 60 тис. доларів США, у тому числі за обслуговування керівників найповажніших державних установ Полтави. ПГНК мусила покрити і витрати на відвідування Англії керівниками і працівниками Полтавської облдержадміністрації, хоча у листі, підписаному Дейвом Девісом, вказувалося, що ці витрати бере на себе компанія «Джей Кей Ойл енд Гес».

Образно кажучи, виходить, що зорганізована англійцями поїздка голови міськради А. Кукоби з дружиною до Великобританії та їхнє вболівання на матчі чемпіонату Європи з футболу прирівнюється до багатоденної виснажливої праці бурового майстра на нафтовій «точці», адже через витрати на поїздку собівартість газу чи нафти також збільшилась. До цього ж можна прирівняти і «виснажливе» користування мобільними телефонами деякими полтавськими чиновниками, адже за це компанія сплатила більш як 16 тис. доларів, чим штучно завищила собівартість виробництва.

Що ж до безпосередньо виробництва, то й тут «перлів» вистачає. Виявлено, наприклад, факти незаконного списання пально—мастильних матеріалів та інших матеріальних цінностей на 38,2 тис. гривень. Унаслідок різноманітних порушень та сумнівних фінансових операцій було безпідставно зменшено доходи компанії тільки за 1995 р. на суму понад 2 [illegible] млн. гривень. Загальна сума прибутку ПГНК у [illegible] р., за обрахунками ревізорів, становить понад 3,2 млн. гривень. У результаті лише безпідставного завищення ПГНК суми податку на добавлену вартість до держбюджету України своєчасно не надійшло більш як 350 тис. гривень.

— Ви прохопилися словом про робочі місця і про неймовірно сенсаційну платню до півтисячі доларів США на день запрошеним іноземним фахівцям. Це ж бо виходить якийсь феномен на Полтавщині! Відомо, що наші безробітні співвітчизники шукають заробітку за кордоном, рвуться навіть у далеку холодну Норвегію на бурові «точки». А тим часом заможні британці поспішають «підняти копійку» у бідній Україні?

— Згідно з ліцензійною угодою, перевагу передбачено надавати українським підрядникам. За штатом у компанії значиться лише 85 українських фахівців. Інших англійська фірма-співзасновник набирала за кордоном (у 18 країнах світу), укладала з ними договори і виставляла рахунки Полтавській компанії. Лише в 1994—1995 роках за рахунок власних коштів ПГНК покрила зарплату 635 іноземним фахівцям на загальну суму понад 5,7 млн. доларів США. Брали цих «вестарбайтерів», як правило, тимчасово — на місяць-два, а декого — на день—два. Причому, без дозволу Центру зайнятості на працевлаштування і на порушення статуту компанії. Приймали їх на роботу без складання відповідних наказів, без подання сертифікатів, що засвідчували б їхню професійну підготовку. Втім, і штатних обов'язків їм не розписували... Зате, якщо виходити із наданих КРУ інвойсів, щоденна середня (за один день!) зарплата цих «нелегальних профі» становила 489 доларів 56 центів (президентам супердержав, певне, така не снилася).

Ревізією виявлено факти відшкодування українською стороною витрат на підставі пред'явлених англійською фірмою інвойсів без первинних документів про розміри та види надання послуг працівниками, які не зараховані до штатного складу ПГНК.

Мало того, що сотні безробітних полтавських нафтовиків й газовиків не дочекалися робочих місць. Виплачуючи зарплату іноземцям у Великобританії, а потім відшкодовуючи її за рахунок ПГНК, «доброзичливці українського народу» таким чином уникали сплати податків до державного бюджету України та до різних наших державних фондів, зокрема, до чорнобильського, соціального страхування тощо. Загалом державі лише через це завдано збитків на 4,1 млн. доларів, а самій ПГНК - на суму близько 6 млн. доларів США.

Скільки загалом іноземних фахівців з 18 країн світу «пройшло» без дозволу на працевлаштування через Полтавську газонафтову компанію, сьогодні сказати важко, адже належного їх обліку певний період не велося. Без дозволу Центру зайнятості Мінпраці України понад півтора року генеральним директором ПГНК працював громадянин Канади Дейв Девіс, відповідальна особа за фінансово-господарську діяльність СП! Коментарі, як кажуть, зайві.

— Даруйте, але складається враження: для того, щоб хоч покрити таку собівартість нафти й газу, компанії треба було продавати її дрібними порціями й неодмінно з великими золотими ємкостями на додачу. За скільки ж насправді реалізовували?

— Звісно, що реалізовували продукцію за цінами, нижчими від собівартості та ще й, хоч як дивно, без попередньої оплати. Компанія продавала продукцію в межах України через іноземні фірми, котрі не мають у нас зареєстрованих належним чином представництв. І тут, як вказано в акті ревізії, ПГНК уникала сплати податку на добавлену вартість та зумисно зменшувала власні доходи. Не подбавши про попередню оплату власної продукції, ПГНК наприкінці минулого року не дочекалася від іноземних фірм за відвантажену нафту 4,2 млн. доларів США боргу. Заборгованість зарубіжної фірми «Балтак Лімітед» перед Полтавською компанією за відвантажений газ на кінець грудня 1996 р. становила понад 630 тис. доларів США.

— Знову—таки, даруйте за доскіпливість, а звідки тоді у компанії водилися такі великі кошти, особливо готівкою?

— Не повірите, але, порушуючи законодавство України, ПГНК водночас користувалася двома валютними рахунками у двох різних банках — «Креді Ліоне Україна» у Києві та «Приватбанку» в Полтаві. А це вже, як кажуть, «поле для діяльності». Можна, наприклад, мати шалені гроші, але прикинутися бідним і брати кредити. Так, власне, і робилося. Маючи на різних банківських рахунках кошти в сумі (в еквіваленті) 119 тис. гривень, компанія у вересні 1994 року бере в «Приватбанку» в Дніпропетровську річний кредит на 28,5 тис. гривень спочатку під 2% , а потім під 232 відсотки річних. Водночас вносить на депозитний рахунок одного іноземного банку 50 тис. доларів США (без зазначення відсотків) і потім відшкодовує їх за кредит, зазначаючи збитків майже на 38 тис. гривень.

У 1996 році для придбання обладнання за кордоном англійці пропонують узяти 8 млн. доларів США кредиту в Європейського банку реконструкції і розвитку. І хоча українська сторона на межі конфлікту доводить недоцільність цього кроку, мовляв, коштів достатньо і в Україні, англійські співзасновники підключають керівників деяких українських відомств, дипломатичні канали, і такий кредит компанії нав'язують. Куди пішли ці гроші, чи сповна спрацювали на газонафтовидобуток, ще треба з'ясувати.

І справа тут не лише у величезних економічних збитках, завданих нашій державі. Не треба забувати і про серйозну загрозу поглиблення корумпованості нашого державного апарату за допомогою таких коштів та послуг. Більше того, фахівці правоохоронних органів не можуть виключати, що через СП відмивалися так звані «брудні» гроші, вивезені свого часу за кордон. Видобутий ПГНК газ через різні інофірми транспортується з допомогою системи «Укргазпрому» і використовується як давальницька сировина у різних бартерних операціях, пов'язаних переважно із сталевим прокатом, з можливою наступною передачею цього товару «JKX» чи іншій, зв'язаній із нею посередницькій фірмі, для подальшої реалізації за кордоном. Чи не схоже все це на давно розроблену міжнародною мафією схему: іноземний капітал — сировина — товар на експорт (так званий «внутрішній толлінг«, який у світовій практиці кваліфікується як один із механізмів відмивання грошей, отриманих від фінансових махінацій)?

— Чи є у діях цих посадових осіб склад злочину, це повинні встановити наші правоохоронні органи. Як і те, кому була вигідна саме така безконтрольна фінансово-господарська діяльність Полтавської газонафтової компанії, куди, в які кабінети і які банки попливли відмиті полтавською нафтою гроші. Але певен, більшість зубожілого населення Полтавщини поставить запитання ще приземленіше: чому, коли вони місяцями сидять без роботи, зарплат, пенсій, їхня влада не провела об'єктивної ревізії діяльності компанії, не домоглася надходжень до бюджету, пенсійного фонду тощо, і коли ці кошти там з'являться?

— Ці запитання матимуть вигляд риторичних, коли, наприклад, знати, що за рахунок цього українсько-англійського СП за кордоном побували глава Полтавської облдержадміністрації М. Залудяк, його заступник В. Паламарчук, генеральний директор «Головоблпостачу» П.Ківшик, голова облради профспілок Л. Вернигора, глава Новосанжарської райдержадміністрації В. Давиденко, голова Держкомітету по геології і використанню надр М. Гавриленко та інші поважні персони.

Щоб «пробити» той самий кредит Європейського банку в інтересах, насамперед, англійців, в Україні на відповідні важелі тиснуло керівництво Держкомгеології й Укргазпрому, гендиректор «JKX» зустрічався з одним із віце-прем'єрміністрів, підключив дипломатичні канали, у тому числі й українські. Результат відомий. Певен: стануть незабаром відомі широкій громадськості і прізвища цих високорангованих державних чиновників, які так переймаються інтересами закордонних бізнесменів.

З березня до липня минулого року Полтавське облКРУ, з подання правоохоронних органів області, зокрема УСБУ, намагалося провести повну ревізію фінансово-господарської діяльності газонафтової компанії. Завершити її не вдалося, оскільки не лише гендиректор СП Пітер Діксон, а й начальник Полтавської митниці Власюк під тиском керівників області відмовився надати всі документи. Але навіть на всі ті жахливі порушення, котрі КРУ вдалося встановити, а правоохоронцям довести до відома керівників області та прокурора області М. Даценка, адекватної реакції не було. Навпаки, незабаром після цього (випадково чи ні?) з ініціативи керівника області М. Залудяка та за підтримки розжалуваного полковника — тодішнього глави адміністрації Президента — своїх постів позбулися начальники обласних управлінь СБУ і МВС генерал Борис Січиокно і полковник Микола Короткий.

Тим часом у ПГНК продовжували використовувати кошти, як їм заманеться. Остання ревізія КРУ встановила, що в березні-жовтні 1996 року бухгалтерія СП продовжувала видавати українським та іноземним громадянам, у тому числі і не зарахованим до штату, готівку під звіт, без зазначення, на які цілі. Потім ці витрати списувалися на господарські цілі з перевищенням норм на більш як 20 тис. гривень.

Відповідно зухвало поводились адміністративні керівники компанії з числа іноземців Пітер Діксон, Алекс Карвер, Клер Робертс та інші і під час ревізії. Унікальний випадок — про тиск з боку цих осіб контролери-ревізори мусили зазначити в акті ревізії: «Намагалися впливати на членів ревізійної комісії, постійно фігуруючи тим, що в діяльності компанії за участю англійського капіталу зацікавлені відповідальні особи уряду і керівництва України». Додам, що знайшлися особи, які робили спроби вплинути на Мінфін, і, зокрема на міністра фінансів, з метою змусити ревізорів переробити акт ревізії і приховати виявлені у компанії порушення.

Не варто нехтувати і тією обставиною, що англійці за допомогою засобів масової інформації встигли створити собі імідж благочинників, щиросердих і безкорисливих спонсорів. Такі спонсорські допомоги (на загальну суму 167 тис. гривень) справді надавалися різним підприємствам та установам міста, окремим фізичним особам, але не англійською фірмою, а за рахунок основної діяльності ПГНК. Не додаючи державі (тим само пенсіонерам, «чорнобильцям», бюджетникам) мільйони гривень, можна декому і кинути по копійці. Але за яку ціну!

Особливо гучно й промовисто було обставлено надання фінансової допомоги футбольній команді «Ворскла» (справді гарній команді), котра вийшла у вищу лігу і є одним із лідерів вітчизняного футболу. Чек вручав сам генеральний директор «JKX» Робсон. Але мало хто знає, що перед тим, як надати цю допомогу, англійці висунули керівництву міста та області протиправні вимоги негайно призупинити ревізію КРУ, позитивно розв'язати проблеми, що виникли з ввезенням в Україну без належного митного оформлення матеріальних цінностей приблизно на 1,5 млн. доларів, «напоумити» деяких «незговірливих» українських керівників компанії і, нарешті, списати цю спонсорську допомогу за рахунок обов'язкових відрахувань СП у фонд розвитку області...

Отака «щедрість». І я підозрюю, що такою щедрістю іноземні бізнесмени компанії віддячать не лише футболістам, а й усій нашій державі. Неважко зробити прості арифметичні дії, щоб підрахувати, у що обійшлося Україні таке спільне господарювання і «щедрість» заморських інвесторів. Полтавській газонафтовій компанії завдано збитків майже на 6 млн. доларів США. Українській державі (шляхом уникнення від оподаткування та відрахувань у відповідні державні фонди) заподіяно збитків на суму понад 4 млн. доларів США. Англійській фірмі «JKX» українська сторона незаконно виплатила майже 11 млн. гривень. Різні іноземні громадяни привласнили понад 300 тис. гривень. Інші незаконні витрати ПГНК становлять більш як 3,6 млн. гривень. За реалізовану нафту і газ через іноземні фірми за 10 місяців 1996 р. Полтавська компанія не отримала понад 5,7 млн. доларів США. Немає документів, на підставі яких «узаконено» витрати на суму більш як 10 млн. гривень. Державному бюджету не відшкодовано санкції на загальну суму 1,9 млн. гривень. Закордонні поїздки керівників Полтавської обласної держадміністрації (М. Залудяк, В. Паламарчук), Полтавського міськвиконкому (А. Кукоба) та інших посадових осіб місцевих і центральних органів державної влади, їх обслуговування, користування мобільним зв'язком фізичних (у т. ч. і державних службовців) та юридичних осіб, які не мають відношення до діяльності компанії, коштувало Полтавській газонафтовій компанії понад 130 тис. доларів США.

Для порівняння нагадаю, що заборгованість у виплаті зарплати вчителям, лікарям та працівникам інших бюджетних сфер Полтавщини — одна з найбільших у державі і становить майже 37 млн. гривень.

Заступник міністра фінансів — керівник ГоловКРУ України Володимир Тахтай, який у цьому питанні зайняв принципову позицію, розпорядився направити матеріали перевірки правоохоронним органам. Прокуратура Полтавської області порушила кримінальну справу. Я, з свого боку, звернувся до Генпрокуратури і МВС розглянути питання про подальше розслідування цієї справи силами слідчих центральних апаратів цих відомств і створення слідчо-оперативної групи. Листи з проханням ужити заходів для повного і об'єктивного розслідування цієї справи та притягнення винних, незалежно від їхніх посад, до передбаченої законом відповідальності направив вищим керівним особам держави. А Президента України Леоніда Кучму, окрім того, просив розглянути питання про припинення повноважень глави Полтавської облдержадміністрації М. Залудяка, його заступника В. Паламарчука та деяких інших посадових осіб, котрі, на мою думку, допустили зловживання службовим становищем, порушили етику поведінки державного службовця та вимоги законів «Про боротьбу з корупцією», «Про державну службу» тощо.

— Схоже, зароджується ще одна так звана резонансна справа. Не боїтеся, що з неї вийде те саме, що й з деяких попередніх, а на вашу адресу полине чергова порція «доброзичливих» закидів? Не забувайте, що Леонід Кучма не так давно нагородив Почесною відзнакою Президента України голову Полтавської облдержадміністрації Залудяка...

— Поки що я зробив, що міг (незважаючи на різні натяки анонімних «доброзичливців»...), й обіцяю, насамперед своїм землякам-полтавчанам, тримати хід розслідування цієї справи на контролі і говорити людям правду, чого б це мені не коштувало. Але розслідувати й доводити цю справу до суду повинні слідчі та прокурор. Я таких повноважень не маю. Чи вдасться їм це зробити сповна, залежить уже не лише від професіоналізму слідчих, а й їхньої мужності та принциповості. І звичайно ж, залежить від керівників держави, насамперед Президента України. Можливо, після проголошення ним національної програми боротьби з корупцією нарешті візьмуться за «жирних котів». Чи матиме Президент політичну волю для того, щоб піднести батога (покарати)?.. Побачимо... Замислимося, скільки таких фірм із благословіння вітчизняних запроданців розплодилось по всій Україні, і хто підрахував заподіяні ними збитки?! Були б господарями на своїй землі, коштів вистачило б і на зарплату, і на стипендії, і на культуру, і на науку, і на медицину, і на утримання правоохоронних органів, і на нормальне соціальне забезпечення пенсіонерів, інвалідів, «чорнобильців»...

Час уже замислитися, як нам жити далі,— вирішувати нам з вами, шановні співвітчизники. Я вірю у свій народ і впевнений, що терпіти далі таке життя, залишатися напіврабами і лакузами він не буде. Врешті-решт, народ прокинеться від цього дурного сну, відчує себе великою нацією — українським народом, і стане господарем на своїй землі. А за злочини проти народу рано чи пізно доведеться відповідати всім. Хто б ти не був.

Взяв інтерв'ю Анатолій БЕНЬ.

На газетних видноколах без змін: хмарно, без прояснення

ОДИН мій знайомий (досвідчений політик), прочитавши першу подачу з серії статей, присвячених проблемам формування українського інформаційного простору («Троянський кінь романтичного законодавства, або У лабіринті євразійства та прагматизму», «ГУ» № 67 за 15 квітня 1997 року), сказав: «Найнебезпечніше сьогодні підкидати дрівець у вогонь, розпалений недругами російсько-українського співіснування».

Мене здивувало таке трактування спроби привернути увагу як громадськості, так і владних структур до актуальних проблем розвитку преси та засобів масової інформації нашої держави й тому хочу повторити ще раз: у наших публікаціях ідеться передусім про поширений відступ від вимог чинної Конституції України, зокрема статей 10 та 11, які говорять про те, що «державною мовою в Україні є українська», що «держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України», що «держава сприяє консолідації та розвиткові української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також розвиткові етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України».

«Ви повинні мати на увазі, що рішення було прийняте під жорстким тиском»

—Загальновідомо, що в сусідній з Україною російській Ростовській області проживає значна кількість (сотні тисяч) етнічних українців. Чи видаються в Ростові-на-Дону або в інших донських містах україномовні газети чи журнали?

З таким запитанням я звернувся до начальника відділу координації галузей соціальної сфери Ростовської обласної державної адміністрації Наталі Шихальової.

—Про що ви кажете! Ми не можемо налагодити випуск вірменськомовної газети, а ви хочете, щоб ще й українська була.

Річ у тім, що Ростов-на-Дону утворений з двох міст: власне Ростова та Нахічевані, де й сьогодні проживає значна кількість вірмен.

—А на вашу думку, що повинно визначати зміст російськомовних газет, які видаються в Україні, наприклад, «Труд. Украина», «Комсомольская правда в Украине» тощо?

—Очевидно, такі видання мають розширювати інформаційний виднокіл українських читачів, розповідаючи про життя Російської Федерації.

—Ця розповідь повинна бути об'єктивною чи відповідно препарованою?

—Звичайно, об'єктивною. Як і у вас, так і у нас читач сьогодні самостійно дає оцінку сучасним подіям. Найперше треба не сіяти ворожнечу, іншими словами, не роз'єднувати наші сусідні народи.

Важко не погодитися з Наталею Шихальовою. Яким задоволенням було б прочитати на сторінках «Труда» чи «Комсомольской правды», чи «Известий» про будні української діаспори Дону чи Кубані, Воронезької чи Курської землі, а то й далекосхідного Примор'я. Зацікавила б українських читачів й об'єктивна інформація про події в інших регіонах Російської Федерації.

Але нам пропонують дещо інше.

5 квітня «Комсомольская правда в Украине» під заголовком, котрий відповідає настроям хіба що часів недавньої російсько-чеченської війни, — «В повітрі пахло грозою», розповіла про події, пов'язані з непопередженими польотами російських військових літаків безпосередньо біля кордонів України. Виявляється, що законні протести нашої держави — є, на думку журналістів цієї газети, лише спроби «довести свою лояльність НАТО», тому, мовляв, Україна й оголошує про обмеження польотів літаків ВПС Росії.

8 квітня «Труд. Украина» вмістила на своїх сторінках матеріал «Історичні долі під прицілом ППО». У ньому спровокований російськими військовиками інцидент розглядається під кутом, як бачите, «історичних доль», очевидно, мається на увазі минуле народів неіснуючого Радянського Союзу (ностальгія за імперським учора сповнює більшість сторінок «Труда»).

Ще через три дні «Комсомольская правда» вимушена була повернутися до свого виступу й дати досить об'єктивний коментар до подій. Автор на конкретних фактах переконав читача, що російські військові літаки створили реальну загрозу безпеці польотів в Одеському міжнародному аеропорту. Щоправда, пояснення конфлікту автор віднайшов дивне: «А про кордони, поспішаючи, мабуть, просто... не подумали».

До речі, не всі російські газети, що зареєструвалися тепер як українські видання, грішать відвертим упередженням і тенденційністю у висвітленні сьогоденних подій. «Известия», змінивши місце свого виходу, залишилися досить об'єктивним виданням.

«Комсомольская правда» і «Труд», додавши до своєї назви слово «Украина», зупинилися на своїх позиціях. «Свобода, в час якої страждаєш від голоду», «Виборчу кампанію українських демократів буде «курирувати» дядя Сем» — ці та інші їх заголовки в «Комсомольской правде» лише підкреслюють позиції видання. У квітні ця газета розповіла читачам «страшну історію» про «кровожерних українців» — «За що емігрант зі Львова вбив улюбленця Америки?». У ній ідеться про якогось Михайла Мархазєва, що вісім років тому (отже, він виїхав не з України, а з Радянського Союзу!) прибув до США, а нині скоїв злочин. До чого ж тут Львів? А до того, що авторові цього опусу А. Кабанникову конче хочеться створити непривабливий портрет емігранта саме з України і таким чином кинути тінь недовіри до нашої держави у світі.

Та все ж журналісти з «Труда» недосяжні для одномовних колег із «Комсомольской правды». Вони, навіть відриваючи нігті, чіпко тримаються за «єдиний союзний простір», експлуатуючи винайдений ними тип верстки — розміщення на сторінках матеріалів — і з України, і з Росії. Про яку країну йдеться в таких добірках інформацій, судити важко. В одному не треба сумніватися — йдеться про існуючу тепер лише у мріях трудівців колишню Радянську імперію. «Вершинним» у квітні в «Труде» став коментар депутата Держдуми В. Лисенка «Історія дає нам шанс». Кому — нам? Ідеться у виступі про білорусів та росіян. Ось вам, шановний читачу, приклад контрпропагандистського прийому, з допомогою якого зареєстровані в нашій країні російські газетні видання впливають на формування громадської думки в незалежній Україні.

Тож укотре хочеться запитати у наших можновладців: «Чи сприяють іноземні друковані видання, навіть змінивши свій статус, консолідації та розвиткові української нації, її історичної свідомості, традицій та культури?» І як належить розуміти слова, сказані одним високопоставленим урядовцем: «Ви повинні мати на увазі, що рішення про реєстрацію російських газетних видань як українських було прийнято під жорстким тиском». Звідки був той тиск, урядовець, на жаль, не сказав. І зрозуміло — чому.

Був диктат ідеології, а тепер – егоїстичних інтересів споживача

У Російській Федерації суспільство переходить на ринкові рейки. Але, як пам'ятаєте, відповідальна працівниця Ростовської обласної держадміністрації чітко провела межу між ідеологічними цілями її держави й ринковим диктатом споживача. Може, хто й хоче мати україномовну (чи іншомовну) газету на Дону, але ж росіяни добре пам'ятають наслідки «наведення конституційного порядку» в Чечні, за що заплатили своїм життям не один десяток тисяч юних російських хлопців. Демократія й імперське мислення — речі несумісні. Сьогодні дозволь видавати газету, а завтра...

Впливає на ситуацію, яка склалася в інформаційному просторі України, й та обставина, що всі ми непомітно пережили метаморфозу — з пересічних читачів перетворилися на споживачів продукції підприємницької діяльності (як в умовах ринку називається видання друкованого органу). І отой сп'янілий від свободи споживач сьогодні є читачем легальної «жовтої преси» — «Интересной газеты» чи «Бульвара» тощо.

Загрозу, яку несуть суспільству подібні видання, нарешті зрозуміли й на Банковій. Новий керівник гуманітарного управління адміністрації Президента Микола Рудько зауважує, що час уже нам навчитися розрізняти правову й моральну державу. Але поки «верхи» опановують закони розвитку й функціонування цивілізованого суспільства, «гості» України, наприклад, білоруські телевізійники, безборонно знімають про нашу країну пропагандистські телепередачі, де основними героями є жебраки, й щедро демонструють свої «шедеври» на Білоруському телебаченні з коментарями «Ось що дала Україні незалежність». Зрозуміло, що білоруський громадянин вимушений голосувати за союз із Росією, тобто йти за О. Лукашенком.

Такою ж непривабливою постає Україна й у білоруській пресі, заявки на видання якої вже є в Мінінформі України.

—Як вплине на формування громадської думки нашої держави прихід в Україну білоруських газет? — запитав я колишнього Голову Верховної Ради Білорусі Станіслава Шушкевича.

—Лише негативно. Ці видання руйнуватимуть вашу державність, боротимуться проти незалежності України.

То маємо ми захищати свій інформаційний простір чи ні?

***

Уже говорилося про те, що Мінінформ України передав у Міністерство юстиції свої пропозиції щодо змін та доповнень до закону «Про друковані засоби інформації (пресу) в Україні». Я спробував з'ясувати наслідки цього кроку. Пропозиції Мінінформу потонули в чиновницьких коридорах. І зрозуміло, чому. Начальник управління Мін'юсту Марія Пасічник відверто заявила: «У нас, знаєте, скільки надходить різних змін та доповнень?» А потім байдуже додала: «Що подавай, що не подавай, що вчасно, що не вчасно, — все одно нічого не зміниться».

А тим часом, як казав «батько перебудови» Михайло Горбачов, процес іде. Щодня потік упереджений спеціально препарованої інформації лине на громадян української держави, відповідно формуючи їхні погляди, ціннісну орієнтацію і, зрештою, суспільну свідомість.

А, може, й справді мають рацію опоненти, які твердять, що оте наше постійне апелювання до влади нагадує швидше скарги з уст тих, хто не має почуття історичного господаря своєї землі?

Віталій АБЛІЦОВ.

Читацький мікрофон

Людям потрібні гроші, а не сертифікати

Шановні депутати! Народ уже втратив довіру до компенсаційних сертифікатів. А чи не розумніше було б об'єкти, які уряд виділив для приватизації за компенсаційні сертифікати, продати на аукціонах за готівку, а виручені гроші використати для погашення боргів держави перед найбільш незахищеними вкладниками? Це дало б змогу хоч трохи зменшити соціальну напругу в суспільстві, повернути гроші тіньової економіки у державний оборот.

Ігор СТАНЧАК.

Борислав Львівської області.

Не голосував – отже проспав

Панове депутати! За яким правом окремі з вас не голосують ні «за», ні «проти»? Не мають власної думки? Чи все байдуже? Очевидно, Верховна Рада повинна прийняти відповідний закон, який зобов'язував би голосувати.

І ще. Подумайте над тим, щоб землю купували співвітчизники, а не іноземці, бо, хоч вони не вивезуть її, але ми будемо у них рабами.

Л. ПОБІРЕЦЬ

Ставище Київської області.

Подбайте про відродження мови

І досі незрозуміло, в якій державі ми живемо, — в Україні чи в Росії. Чому в нас так глумляться з нашої Конституції, з Закону «Про мови», врешті з самого народу. Назви вулиць, бульварів, площ, символіка, меморіальні дошки, реклами, оголошення — все тільки російською мовою. Таке враження, що про нас, українців, тут просто забули. Зато звучать гасла: «Дайош рускій язик!», «Нєт обвальной українізациї!» Де ж та українізація, коли рідко й слово рідне почуєш? Коли і хто про нас згадає? Шановні депутати! Може, варто ще раз повернутися до Закону «Про мови» і серйозно подумати про відродження рідного слова?

Андрій СТРАШЕК.

Макіївка Донецької області.

Згуртуйтеся й працюйте для України

Слухаю трансляцію з сесії Верховної Ради і соромно стає за декотрих депутатів. Великі захисники робітничого класу як тільки одержать слово, то правлять своє: людей скликають на барикади. А тих, хто не вийде, завчасно поливають брудом. Якщо вже вони вболівають за Україну, то нехай пропонують такі закони, щоб швидше витягнути нашу країну з глибокої ями. Бо біля мікрофона такі депутати за народ, а за Конституцію не голосують. Якщо нема злагоди в колективі парламентаріїв — добра не буде. Тож просимо всіх згуртуватися, бо тільки в злагоді можна побудувати справді демократичну державу.

Микола УДОВЕНКО.

Знам'янка Кіровоградської області.

А в них у квартирі газ. А в нас?

Не встигла відшуміти нафтова тема в засобах масової інформації у зв'язку з візитом Президента Республіки Азербайджан Гейдара Алієва, як відновилися затихлі було розмови навколо газу.

Початок цьому поклав, повернувшись із Москви після саміту глав держав—учасниць СНД, Президент України Леонід Кучма, котрий як доказ пріоритетності двосторонніх відносин навів один приклад.

А саме: розмову з Президентом Туркменистану Сапармурадом Ніязовим, зацікавленим у прямому співробітництві з Україною. Усім відомо, що газ, який ще цього року купувала Україна, мав довгу назву «туркмено-російсько-американський». І на прес-конференції Л. Кучма підкреслив, що газ під скороченою назвою «туркменський» буде, відповідно, дешевший. Але... Це «але» має більше забарвлення економічне, ніж політичне, а отже віддамо «але» на суд економістів. Поки про щось більше, ніж про явний інтерес України до «туркменського варіанту», говорити складно. Цікаво інше, те, що яскраво ілюструє лейтмотив саміту в Москві: країни колишнього Союзу нарешті починають «видавлювати з себе раба» Москви. Прикладом тому є дії Президента Ніязова, який, підтримуючи політичні та економічні стосунки з Росією, не боїться бути покараним сильною стороною і шукає інших партнерів, обіцяючи їм взаємовигідні умови.

Нещодавно в столиці Туркменистану було проведено велику міжнародну виставку та конференцію, присвячену новим проектам нафтогазової галузі.

У посланні до учасників конференції та виставки Сапармурад Ніязов відзначив, що розробка нафтогазових ресурсів вийшла за межі національних та регіональних інтересів, ставши одним з найважливіших компонентів глобалізації, і запевнив: що справжнім чесним бізнесменам, зацікавленим у довготривалому співробітництві, Туркменистан гарантує вигідні умови для роботи.

І це не порожні слова. По-перше, вони підтверджуються нещодавно прийнятим Ашгабадом законом про вуглеводневі ресурси, який відповідає міжнародним нормам та відкриває перспективи для зарубіжних партнерів. По-друге, найближчим часом Туркменистан готується оголосити тендер на розробку блоків туркменського шельфу Каспія. За оцінками фахівців, 80 відсотків території Туркменистану визнано перспективним щодо вмісту вуглеводневих ресурсів.

Ось таке обличчя показує світові країна, яка була колись під «союзною чадрою». І, зрозуміло, нові активні зусилля уряду щодо пошуку партнерів та інвесторів обіцяють, м'яко кажучи, непогані вигоди як власне Туркменистану, так і тим, хто буде з ним співробітничати.

Коли матеріал було вже підготовлено до друку, Ашгабад і Київ досягли домовленості про прямі поставки туркменського газу в Україну. Рішення про це було прийнято на переговорах державного міністра України Анатолія Мінченка з Президентом Туркменистану Сапармурадом Ніязовим.

Туркменистан та Україна підписали протокол про поставки газу в 1997—1998 роках та врегулювання взаєморозрахунків за поставки 1996 року. Згідно з документом, Україна отримає в поточному році 20 млрд. кубометрів сировини. Обговорення питань поставок газу та взаєморозрахунків: імовірно, буде продовжено під час планованого на 4—5 травня візиту Президента України Леоніда Кучми до Ашгабаду.

Яна СТАДІЛЬНА.

Хроніка. Факти. Події

● *Бейрут*

Налетіли, побомбили, полетіли

Ізраїльська авіація в неділю ввечері здійснила черговий наліт на Південний Ліван. Удару з повітря було піддано місця дислокації бойовиків ісламістського опору —військового крила шиїтського руху «Хезболлах». Ізраїльські літаки випустили кілька ракет класу «повітря—земля».

● *Рим*

Охоронці гуманітарної місії

До Албанії вже прибули 3574 військовослужбовці міжнародних сил з охорони гуманітарної місії — половина їх повного складу. Серед прибулих: 1923 італійці, 239 греків, 359 іспанців, 153 турки та 900 французів. Мають прибути також австрійські, румунські та датські підрозділи.

● *Пномпень*

Хто готує переворот?

У Камбоджі лідери партій, що становлять правлячу коаліцію, обмінялися випадами один проти одного, в результаті чого намічене на вчора відкриття чергової сесії парламенту відкладено на невизначений термін. А все почалося з того, що перший прем'єр-міністр Нородом Ранаріт, котрий очолює роялістську партію «Фунсінпек», звинувачив Народну партію Камбоджі, яка входить до коаліції, у «підготовці умов для державного перевороту».

● *Маніла*

Переговори можуть зірватися

Масованого характеру набув наступ філіппінських урядових військ, при підтримці вертольотів та артилерії, на позиції мусульманських повстанців поблизу міста Сіраваї на сході Мінданао. Під загрозою зриву опинилися намічені на 23 квітня попередні мирні переговори між представниками уряду Філіппін та повстанцями.

● *Ліма*

Субота — час приходу лікарів

Терористи, які утримують резиденцію посла Японії в перуанській столиці, оголосили про різке скорочення кількості візитів до захопленого будинку лікарів, які здійснювали контроль за станом здоров'я 72 заручників. Командир загону Революційного руху імені Тупака Амару (РРТА) заявив, що віднині медики відвідуватимуть захоплену резиденцію лише щосуботи. За його словами, цей порядок існуватиме до того часу, поки не буде звільнено членів РРТА, які перебувають у перуанських в'язницях.

● *Делі*

В Індії новий глава уряду

Президент Індії Шанкар Даял Шарма призначив новим прем'єр-міністром країни Індера Кумара Гуджарала, який очолював міністерство закордонних справ у попередньому кабінеті міністрів республіки. Президент прийняв відставку колишнього глави уряду Деве Говди, який також пішов з постів лідера урядової коаліції Об'єднаного фронту і голови парламентської фракції об'єднання 13 центристських, регіональних та лівих партій.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

А тепер буде євро

Не пізніше 2002 року громадяни країн, які входять до Європейського Союзу, одержать єдину валюту. Понад 200 мільйонів чоловік від Португалії до Греції, від Швеції до Італії попрощаються зі своїми національними валютами — песетами, ескудо, франками, британськими фунтами, німецькими марками, лірами, драхмами, кронами. Усі ці гроші стануть надбанням історії і являтимуть лише музейну цінність. Починаючи з 1 січня 2002 року єдиним платіжним засобом у Європейському Союзі стане євро.

Про що говорять

Гавел ще думає...

Президент Чеської Республіки Вацлав Гавел заявив в інтерв'ю празькому телебаченню, що «найближчим часом» повідомить своє рішення: братиме він чи ні участь у у президентських виборах 1998 року як кандидат.

Гавел задоволений тим, що громадськість оцінює його роль як «стабілізувальну». «Але, — відзначив він, —неправильно перебільшувати роль однієї людини, що обіймає ту чи іншу посаду». Щодо стану здоров'я, то Гавел зовсім кинув палити після того, як йому видалили пухлину в легенях. «Проте зробити це було дуже важко, адже я протягом 45 років був затятим курцем». Як зізнався президент, є й негативний момент: «Я став дратівливішим, подеколи вдаюся до жорсткого тону».

Про що мовчать

Копайте глибше!

Одна з компаній США, яка проводила у Мексиці в 90-х роках геологічну розвідку, знайшла родовище урану та нафти. Але... вирішила не повідомляти про це мексиканській владі. Така інформація надійшла від одного американського інженера, що симпатизує Мексиці.

Чи правдива вона, поки невідомо. Також тримають у секреті й назву фірми. Але один з лідерів повстанської Сепаратистської армії національного визволення Мексики припустив, що компанія виношувала ідею, скориставшись набуттям чинності Угоди про північноамериканську зону вільної торгівлі, домогтися виселення індіанців з території, де нібито відкрито родовище, і придбати право на його розробку.

Обікрали державу. І вона покарала

Апеляційний суд міста Хошимін залишив без змін чотири смертні вироки за безпрецедентною для В'єтнаму справою про крах фірми «Тамексо». Збитки, завдані цією фірмою державі, експерти оцінили приблизно в 30 млн. доларів.

Компанія працювала за рахунок кредитів державних банків В'єтнаму: мільйони доларів використовували для власних потреб, а також для хабарів, щоб отримати нові кредити. Директор фірми Фам Хюї Фіок не лише привласнив близько 3 млн. доларів, а й витратив близько мільйона доларів на «подарунки» та оплату зарубіжних поїздок чиновників різних держструктур.

Загалом за цією справою проходило 20 звинувачених. Директора фірми засудили до страти. Окрім нього, поплатитися життям за махінації доведеться Ле Мінь Хаю, колишньому директорові спільного в'єтнамо-російського підприємства «Вім Сайгон», Ле Дик Каню, директорові нотаріальної контори міста Вунгтау. Прізвище та посаду четвертого засудженого ІТАР-ТАКС не повідомило.

Решту звинувачених засуджено до різних термінів ув'язнення. Вироки залишили без змін.

Ловись, рибко...

За останніми оцінками, чисельність населення світу до 2030 року збільшиться з 5,7 до 8,7 мільярда, з яких 7 мільярдів припаде на країни, що розвиваються, повідомляє журнал «Франс лабель». Але є ще одна сумна статистика: учені очікують, що в 2010 році чисельність населення, яке страждає від хронічного недоїдання, сягне 730 мільйонів. Тому у Європі впритул зайнялися розробкою довготермінової програми щодо розвитку сільського господарства та харчової промисловості. Воно має забезпечити нагальні потреби суспільства, не завдаючи шкоди ресурсам, необхідним для наступних поколінь.

У прем'єра просто немає слів

У Японії не вщухає скандал, пов'язаний з інцидентом, найсерйознішим в історії розвитку японської атомної енергетики, на підприємстві з переробки ядерних відходів, що розташоване за 155 км від Токіо в містечку Токаймура.

Як відомо, 11 березня на підприємстві одна за одною сталися дві пожежі й вибух, рівнозначний детонації кількох десятків кілограмів тротилу, внаслідок чого незначну дозу опромінення отримали 37 працівників підприємства. У перші ж дні було створено спеціальну комісію, якій належало вивчити обставини інциденту. Однак, крім цього, комісією викрито ще декілька фактів, які «вивели» скандал на «новий рівень».

Керівництво державної Корпорації з розробки енергетичних реакторів на ядерному паливі (Донен), якій належить підприємство, намагалося приховати чи применшити справжні масштаби інциденту. Спочатку громадськість переконували, що витоку радіації не сталося, потім запевняли, що радіація не поширилася за межі підприємства, і лише під тиском фактів були змушені погодитися, що в результаті пожеж та вибуху постраждало не лише підприємство та його працівники. До речі, їх також не попередили про небезпеку. І навіть прем'єр-міністр Рютаро Хашімото дізнався про аварію лише з телевізійних випусків новин. І зовсім недавно стало відомо, що керівництво корпорації ще й спробувало сфальсифікувати в доповіді дані про пригоду.

Усе це вивело з рівноваги навіть прем'єр-міністра Японії, не кажучи вже про громадськість країни. Коли Рютаро Хашімото попросили прокоментувати спробу керівництва корпорації сфальсифікувати офіційний звіт, він заявив: «Я такий розлючений, що в мене просто немає слів. Ми відрядимо туди незалежних фахівців, щоб вони зробили повну експертизу».

Щодо оцінки ситуації із суто економічного погляду, то ця подія неминуче ускладнить діяльність усієї атомної енергосистеми Японії. Адже постраждале підприємство було єдиним у країні, де переробляли використане паливо (12 відсотків з 50 японських реакторів). Решта відходів утилізують на підприємствах Англії та Франції.

Наталя РІЗНИК.

Чорнобиль

У літаку — вантаж надії

ЧЕРЕЗ ТИЖДЕНЬ мине 11 років з дня аварії на Чорнобильській АЕС. Вона накоїла велике лихо: в Україні зараз понад 4,5 мільйона гектарів забруднених земель, близько 134 тисяч чоловік, евакуйованих із зони аварії, найвищий у світі рівень дитячої смертності. Україна докладає безліч зусиль, щоб зменшити наслідки аварії, але без підтримки світового співтовариства зробити це важко. І добре, що у багатьох країнах світу почали розуміти: збільшення допомоги Україні у справі подолання наслідків катастрофи потрібно не лише в ім'я майбутнього української нації, а всього людства.

Вагомий внесок у цю справу робить американський Фонд допомоги дітям Чорнобиля. З 1989 року ця благодійна організація спорядила до України 18 повітряних і 5 морських рейсів із «гуманітаркою». Це понад тисячу тонн вантажу на загальну суму 40 мільйонів доларів. Недавно Фонд разом з відомою американською компанією Монсанто, яка займається інвестуванням сільського господарства України, відправили до Києва ще один літак Іл-76 з цінним для нас вантажем. З української сторони його допомогли відправити в Київ посольство нашої держави у США і Міністерство оборони, яке надало літак і пальне.

Під час зустрічі літака в аеропорту «Бориспіль» заступник міністра закордонних справ України Володимир Хандогій назвав діяльність Фонду допомоги дітям Чорнобиля і компанії Монсанто, української громади у США зразком реального наповнення стратегічного партнерства між Україною і Сполученими Штатами.

Цей вантаж, вартістю 1,6 млн. доларів, прибув у рамках проекту «Ініціатива з охорони здоров'я дітей та жінок». Більшу його частину заплановано передати чернігівській обласній дитячій лікарні. Проект започатковано у квітні минулого року Фондом допомоги дітям Чорнобиля у співдружності з компанією Монсанто. «Ініціатива» має на меті поліпшити передпологовий догляд за вагітними жінками та значно зменшити дитячу смертність у найбільш забруднених областях України.

За підтримки Монсанто Фонд допомоги дітям Чорнобиля вже отримав найновішу реанімаційну систему фірми AirShields для дніпропетровської обласної дитячої лікарні № 3. Система складається зі стаціонарних інкубаторів, вентиляторів, кардіологічних моніторів, крапельниць, вимірювачів тиску, комп'ютерної бази для спостереження за станом пацієнтів та постачанням медикаментів. В цілому внесок Монсанто у проект становить 650 тисяч доларів. Компанія Монсанто та Фонд допомоги дітям Чорнобиля розпочали також реалізацію програми з навчання спеціалістів-медиків з Дніпропетровська, які будуть користуватися складним приладдям та медикаментами, що надходять із гуманітарною допомогою.

Новий гуманітарний авіавантаж та програма навчання спеціалістів — один з етапів програми тривалого співробітництва між компанією Монсанто та Фондом допомоги дітям Чорнобиля, мета якого — досягнення українськими пологовими будинками і дитячими лікарнями європейського рівня медичного обслуговування. Програми фонду також передбачають дослідження та поточний контроль пов'язаних з опроміненням хвороб, реалізацію довгострокової оздоровчої програми та програми харчування жінок і дітей, обмін інформацією між медиками України та США (зокрема, щодо медичних досліджень у галузі радіоактивного опромінення). За словами Надії Матківської, виконавчого директора фонду, він у най ближчі три роки плану «поставити на ноги» дитячу реанімацію у Дніпропетровську, Чернігові, Луганську, Києві, Вінниці і Львові. Фінансову допомогу у цьому обіцяє надавати компанія Монсанто.

Олег СУПРУН.

На знімку: голова фонду Зенон Матківський (праворуч) висловлює подяку представнику компан Монсанто Рафаелю Лозово му.

Фотофакт

Бажання малювати сильніше за недугу

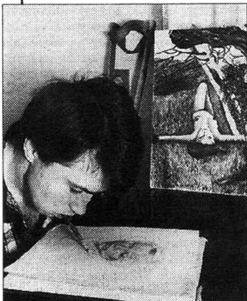

У Севастополі створено мистецьке товариство «Благо», що об'єднує понад 50 інвалідів. Руслан Раб, який хворий на дитячий церебральний параліч, не падає духом. Хоча його не слухаються руки, він, проте, навчився малювати, тримаючи олівець чи пензлик... в зубах **(на знімку)**.

Крим.

Фото Сергія СВІТЛИЦЬКОГО (ДІНАУ-Укрінформ).

100 відсотків успіху

УКРАЇНСЬКИЙ КОЛЕДЖ у Дніпровському районі Києва почав працювати з вересня 1991 року. З його випускників щороку до вузів та технікумів вступають майже 100 відсотків.

— Така «стовідсотковість» пояснюється дуже просто: ми даємо дітям знання понад „державний" мінімум, —розповідає директор закладу Василина Хайруліна.—Передовсім прагнемо створити умови для всебічного розвитку особистості. Адже освічена людина — це не просто обізнана людина, а й підготовлена до життя, здатна осмислити своє місце в цьому бурхливому світі.

Педагогічний колектив увесь час експериментує, прагне оволодіти новими освітніми методиками, педагогічною прогностикою. До цієї праці залучають учнів: на факультативних заняттях вони вчаться самостійно складати програми з історії України, англійської мови, з курсів біології та медицини.

На знімку: урок у 11-А класі ведуть учителька Людмила Недашківська (праворуч) та директор коледжу Василина Хайруліна.

Фото Олекси ВАЩЕНКА.

Крига скресла, панове респонденти!

Соціологія

КАЖУТЬ, у будь-якому запитанні криється 99 відсотків відповіді. Соціологи інтерпретують цю тезу по-своєму: «хитро» сформульоване в анкеті запитання —гарантія одержання запрограмованого результату.

За часів не таких уже й давніх соціологією переважно займалися партійні та комсомольські комітети. Тамтешні «фахівці» не гребували й відвертою підтасовкою результатів. Крім того, цілої низки тем під час соцопитувань торкатися заборонялося. У дзеркалі соціології партія заміняла суспільству не лише його «розум, честь і совість», але й обличчя.

— Під забороною були навіть проблеми формування та розпаду сім'ї, проблема самотності, — розповідає керівник Центру соціологічних досліджень НДІ проблем молоді, кандидат соціологічних наук Ольга Балакірєва. — Про політичні вподобання респондентів годі було й згадувати! Крім того, нехтували суто професійними вимогами, як, наприклад, репрезентативністю вибірки. Соціолог приходив до класу чи до студентської аудиторії і проводив анкетування. Нікого не цікавила думка маргіналів — тих, хто залишався поза школою чи вузом, не працював і не навчався. Соціологія, покликана обслуговувати суспільство, насправді слугувала панівній ідеології.

— Сьогодні з'явилося багато незалежних соціологічних центрів...

— Не досить назвати себе незалежним, не досить бути недержавним... Соціологія — надто дорога річ, тому на об'єктивність можна претендувати лише тоді, коли маєш замовників з різною політичною орієнтацією... Крім того, це саме той випадок, коли ступінь об'єктивності збігається зі ступенем професіоналізму.

— Яка кількість респондентів може представляти думку всього населення України?

— Близько 3 тисяч. Собівартість однієї анкети —близько 6 гривень. От і порахуйте... Крім того, є надзвичайно цікаві, але надзвичайно дорогі соціологічні жанри — як, наприклад, лонгітюдні дослідження, коли одних і тих самих респондентів опитують кількаразово протягом життя. Наш центр починав свою діяльність із проекту «Життєвий шлях молоді», на виконання якого ми опитали 8 тисяч підлітків і намагалися простежити трансформацію їхніх поглядів та цінностей відповідно до віку. Нині вони на порозі 30-ліття, і ми плануємо ще раз опит іх. Це дуже складно, адже людина могла змінити місце проживання, виїхати в іншу область, але (хай там як!) ми мусимо розшукати «свого» респондента й оплатити інтерв'юерові дорогу до нього.

— Хто ваш замовник?

— Основним нашим замовником виступає держава в особі Міністерства у справах сім'ї та молоді. Спільно з його фахівцями ми розробляли пропозиції щодо вдосконалення молодіжної політики, під час парламентськи читань з проблем молоді звучала зібр центром інформація...

За п'ять років існування ми дещо вийшли за межі суто молодіжної тематики і створили некомерційний госпрозрахунковий центр «Соціальний моніторинг». У нього є й приватні замовники, в основному, це іноземці, які перш ніж відкрити в Україні свій бізнес, хочуть мати повне уявлення про наші суспільні процеси. Передусім — про рівень соціальної напруженості в Україні...

До речі, у лютому цього року ми проводили таке дослідження й отримали досить цікаві результати. Якщо чотири роки тому на запитання «Чи є причини, які можуть спонукати вас вийти на вулицю?» відповіли «так» лише 5 відсотків, то у 1997-му кількість невдоволених в Україні зросла до 38 відсотків. Майже 6 відсотків заявили, що ладні самі закликати людей до акцій непокори. На щастя, до збройних сутичок навряд чи дійде: їх не засуджують лише 5 відсотків опитаних. Популярніші такі форми протесту, як законні страйки, дозволені мітинги, збирання підписів під петиціями, критика влади у пресі.

— Як часто респонденти відмовляються відповідати?

— Близько 20 відсотків респондентів відмовляються вести бесіди довкола рівня особистих прибутків або інших інтимних речей. Обговорювати соціально-політичну ситуацію не бажають 3—5 відсотків.

— А чи не варто матеріально зацікавити їх?

— Наші багатші західні колеги можуть, скажімо, подарувати респондентові якийсь сувенір, але до грошових заохочень вдаються вкрай рідко — у разі, коли опитування забирає в респондента багато часу. Наприклад, коли щодня він мусить записувати свій повний раціон або «декларувати» кількість спожитого цукру. Двадцятихвилинна бесіда з інтерв'юером ні до чого не зобов'язує...

Записала Ганна РОМАНЦОВА.

ПОЧИНАЮЧИ з 1990 року, за рішенням ЮНЕСКО 22 квітня громадськість багатьох країн привертає увагу світової спільноти до екологічного стану земель. Наша держава також приєдналася до цієї акції.

Сьогодні — Всесвітній день землі

Що залишимо по собі?

Розташована в центрі Європи Україна займає третину загальної території центральноєвропейських країн і володіє майже 40% світової площі чорноземів —найродючіших грунтів, одним із головних природних багатств держави. Водночас бездумне хазяйнування призвело до сумних реалій. Земельний фонд країни на минулий рік становив 60,35 млн. га, а частка земель, не зачеплених господарською діяльністю — 27,3%. Для порівняння, в Канаді цей показник становить 65 %, в Росії — 47%. Розораність території останнім часом дещо зменшилася, але залишається надзвичайно високою: 57,5%. У США, наприклад, цей показник становить всього 15,8%, а в Німеччині, Франції, Великобританії не перевищує 32%. Перенасичення органічними добривами, тривале інтенсивне використання родючих грунтів, широке застосування важкої техніки зумовили їх деградацію. За даними Мінекобезпеки, ерозією уражено 18% території України. На 17%, особливо на Поліссі, відбуваються процеси підтоплення. Невпинно руйнують прибережжя й Дніпровські водосховища, і нині площа зруйнованих хвильовою абразією земель перевищує 6 тис. га. За прогнозом, через 50 років вона може збільшитись удвічі. У найзагрозливішому стані сільськогосподарські угіддя в Кіровоградській, Донецькій, Харківській, Луганській, Чернігівській і Полтавській областях, у Криму. Наприклад, у Кіровоградській області з 2 млн. га сільгоспугідь половина — змиті землі, а в Полтавській із 2,2 млн. га 0,7 млн. га — засолені й солонцюваті, 0,9 млн. га —кислі. Щорічно площа еродованих земель збільшується на 80—100 тис. га. Що це означає? Виносяться сотні тисяч тонн поживних речовин, втрати яких компенсують внесенням добрив. А про їхній вплив на шлунки кожного з нас казати зайве. Додамо до безвеселкової картини ще 4,6 млн. га угідь, забруднених радіонуклідами внаслідок Чорнобильської катастрофи. Перестали збирати врожай на 280 тис. га родючих земель, перетворених на кладовиська фатальної недбалості...

Водночас обсяги робіт з охорони земель щороку зменшуються. Навряд чи можна сподіватися, що і сьогоднішній День землі приведе до глобальних зрушень. Неподинокі акції, як, скажімо, двомісячник «Екологічна весна» на Харківщині, ремонт зрошувальних систем на унікальному гідротехнічному комплексі в Ясинуватському та Краматорському районах на Донеччині, який дає змогу поливати щоліта до двохсот гектарів площ посушливої землі, семінар ООН із запобігання спустошення земель у Києві, мають швидше громадський, аніж загальнодержавний характер. Земля ж мовчить і чекає на справжнього господаря.

Юліана ШЕВЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про зупинення дії постанов Верховної Ради Автономної Республіки Крим про Голову Ради міністрів Автономної Республіки Крим

Постановою Верховної Ради Автономної Республіки Крим від 9 квітня 1997 року № 1136-1 А. Демиденка звільнено з посади Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим. Крім того, постановою Верховної Ради Автономної Республіки Крим від 9 квітня 1997 року № 1137-1 "Про Голову Ради міністрів Автономної Республіки Крим» призначено А. Франчука на посаду Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим.

Ці рішення прийнято з порушенням частини третьої статті 136 Конституції України, відповідно до якої Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим призначається на посаду та звільняється з посади Верховною Радою Автономної Республіки Крим за погодженням із Президентом України.

Такого погодження не було, звільнення Голови Ради міністрів і призначення на цю посаду іншої особи здійснено Верховною Радою Автономної Республіки Крим самостійно, чим порушено також норму частини другої статті 135 Конституції України, за якою нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим не можуть суперечити Конституції і законам України.

Виходячи з наведеного та відповідно до статей 102, 135 та 137 Конституції України **постановляю:**

1. Зупинити дію постанов Верховної Ради Автономної Республіки Крим від 9 квітня 1997 року № 1136-1 «Про звільнення з посади Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим» та від 9 квітня 1997 року № 1137-1 «Про Голову Ради міністрів Автономної Республіки Крим» як таких, що не відповідають Конституції України.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його підписання.

Президент України Л.КУЧМА.

м. Київ,
18 квітня 1997 року.

Оксамитовий плащ для минулого вересня та майбутнього жовтня

Фестивалі

НАВКОЛО того, що минулорічний 4-й Міжнародний фестиваль телевізійних програм «Оксамитовий сезон» потерпів фіаско, мас-медіа вдосталь позловтішалися. Цим самим компенсували свою незмогу насолодитися корабельним круїзом. Проте за копирсаннями у скандалі було забуто про первісну сутність фестивалю: змагання та визначення кращих.

Між тим, «Сезон» під землю не провалився, а відтворився у республіканському Будинку кіно. Жодна компанія, що запропонувала роботу на конкурс, навіть під впливом осінніх подій не вимагала її назад.

У 5 номінаціях змагалися 68 телепрограм із 5 країн. Плюс — було проведено фестиваль рекламних роликів, які оцінювало «мале» журі. До «великого» серед інших увійшли С. Белза, В. Бистряков, Г. Зубков, К. Лучко, К. Мариніна, І. Мащенко, Т. Цимбал, Д. Черкаський. Не зміг прибути до Києва лише Д. Баніоніс. Минулого тижня із підсумками фестивалю ця зоряна компанія, виснажена тривалим спогляданням екрану, прийшла на прес-конференцію.

Оцінювачі телемайстерності висловили задоволення тим, що роботи були на порядок «якісніші», ніж у попередні роки. А нев'януча Клара Лучко навіть посумувала: мовляв, більшість таких програм не побачиш у нашій телебудненості. Адже представлені вирізнялися глибиною та демонстрували вміння телевізійників спілкуватися із живими людьми.

Україна вийшла на перші позиції майже в усіх номінаціях. Було запроваджено навіть гран-прі —спеціально для програми «Десять років відчуження» (виробництво «Інтерньюз»), що, за словами метрів, на десять пунктів вища за всі інші.

Серед вітчизняних програм було також відзначено: призами — «Трон лева» («Тет-а-тет», номінація — «Науково-популярна, освітня програма»), «Маленькі трагедії великого фестивалю» (УТ-1, «За кращу режисерську роботу»), «Тотальна фотографія» (приватна студія, «За кращу операторську роботу»); дипломами — «35 хвилин джазу. Енвер Ізмайлов» («Тет-а-тет», «Музична програма»), «Шоу довгоносиків» («ПРО-ТБ», «Розважально-ігрова програма»), «Ім'я. Ю. Ільєнко» («Тет-а-тет», «Кращий телеведучий»).

Підвівши риску під переліком творчих здобутків, журі дуже зраділо запитанню про відображення фестивалем сучасного стану ТБ у пострадянському просторі. Святослав Белза констатував, що «канали грішать проти смаку». А Ксенія Мариніна зазначила, що строкатість, яка сьогодні спостерігається на телеекрані, дуже небезпечна.

Під час зустрічі ані преса, ані учасники не мусирували осінній ексцес. І тих, й інших цікавила творчість, а також те, яким маршрутом у жовтні поплива фестивальний корабель.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Офіційно

Президент України Леонід Кучма підписав Указ «Про святкування 52-ї річниці перемоги у Великій Вітчизняній війні». Органи виконавчої влади на місцях зобов'язано організовувати проведення в містах і селах відповідних заходів. Поряд із державною символікою передбачено використовувати на свято військові символи і відзнаки, під якими здобували перемогу.

* * *

Указом Президента України за активну благодійницьку діяльність і популяризацію світової музичної спадщини в Україні нагороджено відзнаками Президента — орденом «За мужність» III ступеня громадянина Федеративної Республіки Німеччина Томаса Квастхоффа та орденом «За заслуги» III ступеня — художнього керівника і диригента камерного оркестру «Виртуозы Москвы» Володимира Співакова.

Колектив Верховного суду України з глибоким сумом сповіщає, що на 71-му році пішов з життя суддя Верховного суду України у відставці, начальник відділу прийому громадян та попереднього розгляду їхніх звернень

СТРЄЛОВ ФЕДІР ВАСИЛЬОВИЧ,

і висловлює щире співчуття рідним та близьким покійного.

Валерій ЛОБАНОВСЬКИЙ: «Це — сучасний футбол»

Спорт

Чемпіонат країни. Вища ліга. 22-й тур.

«Чорноморець»— «Карпати». 0:0. 1 500. **«Динамо»— «Торпедо»**. 2:1. 1 500. 0:1 Косенко, 24, 1:1 Головко, 55, 2:1 Лужний, 73. На 15-й хвилині киянин Ребров не реалізував пенальті. **«Ворскла»— «Металург»**. 3:0. 12 000. 1:0 Дичко, 18, 2:0 Кислов, 20, 3:0 Шарій, 71. **ЦСКА— «Зірка-НІБАС»**. 1:2. 3 500. 0:1 Мартинов, 55, 1:1 Бабич, 60, 1:2 Мартинов, 63. **«Дніпро»— «Таврія»**. 1:0. 2 000. Бєлкін, 40. **«Прикарпаття»— «Кремінь»**. 2:0. 5 000. 1:0 Зав'ялов, 34, 2:0 Мазур, 80, з пенальті. **«Нива» В— «Шахтар»**. 1:2. 6 500. 1:0 Рябцев, 7, 1:1 Бабій, 34, 1:2 Кривенцов, 68. **«Кривбас»— «Нива» Т**. 2:0. 5 000. 1:0 Чернов, 34, 2:0 Попович, 60.

	В	Н	П	М	О
Динамо	17	2	2	48-13	53
Ворскла	12	6	4	38-18	42
Дніпро	11	8	2	37-14	41
Шахтар	12	5	4	37-18	41
Чорноморець	10	4	8	27-23	24
Зірка-НІБАС	11	1	9	21-26	34
Карпати	9	6	7	22-18	33
Таврія	8	5	9	24-33	29
Нива Т	8	3	9	20-22	27
ЦСКА	7	4	10	19-22	25
Металург	7	4	10	31-32	25
Торпедо	6	4	11	17-29	22
Прикарпаття	6	4	11	21-34	22
Кривбас	5	4	13	17-35	19
Кремінь	5	3	1	19-40	18
Нива В	3	5	14	12-33	14

Те, що запорізьке «Торпедо» вміє і полюбляє «попити крові» з київського «Динамо», загальновідомо. Не порушили традиції автозаводці і цього разу. У середині першого тайму вони забили дуже ефектний гол. Часто і гостро контратакували, досить грамотно оборонялися. А їхній воротар, 23-річний Андрій Глущенко, як кажуть, вище голови стрибнув. І не тільки парируваний пенальті робить честь цьому футболістові, а й стабільна та надійна гра загалом. У багатьох ситуаціях він демонстрував чудову виучку і майстерність.

Одне слово, динамівцям в першому таймі поле свого стадіону видавалося нерідним. Хоча вони, слід особливо підкреслити, зазнавши невдачі, не збилися на примітивний навал. Командний механізм лідера працював чітко і злагоджено, поступово нарощуючи потужність.

Взаємозамінність, колективне відбирання м'яча на всіх ділянках поля, чіткі і продумані масовані наступальні дії — це той футбол, який сповідує наставник «Динамо» (Київ). Дуже активними під час атак були форварди й півзахисники Шевченко, Ребров, Косовський, Калитвинцев, Гусін. Але не їм пощастило здійснити прагнення колективу. Тож коли рахунок зрівняли і вивели динамівців вперед захисники, коментар Валерія Лобановського був лаконічний: "Це — сучасний футбол».

А ще — це, либонь, помітив не тільки я — футболісти «Динамо» всі, як один, повністю викладаються в кожній грі. І цього разу вони виявили неабиякі вольові якості. Це дуже позитивні моменти і для клубу, і для українського футболу взагалі.

Знову порадувала своїх прихильників «Ворскла», яка вдома перемогла авторитетний «Металург» із Запоріжжя. А ветеран полтавців Іван Шарій продовжує кривдити воротарів, викликаючи захоплення в багатьох.

У цьому турі виграли й переслідувачі полтавців — «Дніпро» та «Шахтар». Упевнена хода і заочна конкуренція цього тріо роблять чемпіонат ще привабливішим. Адже є інтрига.

Наступний тур у вищій лізі відбудеться сьогодні.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Арбітражний суд Львівської області (290010, Львів-10, вул. Личаківська, 81) порушив справу № 2/554 про визнання банкрутом колективного виробничо-торговельного підприємства «Янтарь» (290020, Львів-20, вул. Панча, 22/59; р/р 1468432 у міжнародному банку «Карпати»).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Луганської області (348000, Луганськ, пл. Героїв Великої Вітчизняної війни, 3-а) порушив справу № 05/50-9/28 Б про банкрутство орендного підприємства магазин № 9 (Луганська область, Первомайськ, вул. Партизанів, 16); р/р 642210 у Первомайському відділенні Промінвестбанку, МФО 304483, ідентифікаційний код 19064741.

Претензії кредиторів подавати до арбітражного суду Луганської області протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Всеукраїнський Акціонерний Банк VABANK БАНК

Загальні збори акціонерів Всеукраїнського Акціонерного банку

відбудуться 6 червня 1997 року
о 16-00 за адресою:
м. Львів, вул. Коперніка, 17,
Львівський палац мистецтв (актовий зал)

Початок реєстрації о 15-30

Порядок денний:

1. Закриття XI-ої емісії акцій банку.
2. Відкриття XII-ої емісії акцій банку.
3. Внесення змін до Статуту банку.
4. Різне.

Учаснику зборів необхідно мати при собі:

- документ, що посвідчує особу
- довіреність на право представляти інтереси акціонера чи групи акціонерів (якщо необхідно).

З усіх питань проведення Загальних зборів звертатися за адресою:

м. Київ, вул. Зоологічна, 5, телефон: 219-3169
м. Львів, вул. Драгоманова, 18, телефон: 27-1476

Днепропетровский станкостроительный завод изготавливает и продает станки деревообрабатывающие

фрезерные — ФСШ — 1 А по цене 3600 грн.
фуговальные Ф-6 по цене 7500 грн.
сверлильно-пазовальный СВАГ-2А «6200»
сверлильно-присадочный СВПМ «7500»
фреверно-копировальный ВФК-5 «12000»

Адрес: 320700 Днепропетровск,
ул. Красноозаводская, 14. Телефон: 42-27-29.
Факс: 78-29-38. Телекс ФТОР 143297.

АВТОМОБИЛИ НА ЛЮБОЙ ВКУС

DAEWOO	VolksWagen
ESPERO 13 650 у.е.	PASSAT 20 600 у.е.
NEXIA 12 450 у.е.	ВАЗ, ГАЗ, УАЗ и д.р.

Киев-Транссервис: (044) 265-44-46
Автосалон: пр. Краснозвездный. 126 а

NOWEA INTERNATIONAL

тел.: (044) 219-14-32; факс: (044) 219-13-14

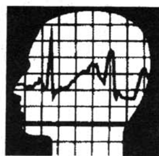

ІНМЕД-97

6-та Міжнародна спеціалізована виставка
Медичне обладнання для лікарень та поліклінік
Фармацевтика та стоматологія
Воєнна та військова медицина
Ліквідація наслідків катастроф

Київ, Національний виставковий центр України
13-16 травня 1997р., павільйон № 9

Виставка відкрита:
13 травня з 12.00 до 18.00
В інші дні-з 10.00 до 18.00
Офіційне відкриття виставки - 13 травня об 11.00

Організатори виставки:

НОВЕА Інтернаціональ ГмбХ, Дюссельдорф
Національний виставковий центр України
при сприянні:
Міністерства охорони здоров'я України,
Міністерства економіки України.

СП "Кронтиф-Киев"

ТРУБЫ и ФАСОННЫЕ ЧАСТИ

ЧК-50, ЧК-150; ЧК-100- 28 грн.

ВАННЫ - 150 СМ., 170 СМ.

РАДИАТОРЫ, ВОДОГАЗОПРОВОДНЫЕ ТРУБЫ, ПЛАСТИКОВАЯ КАНАЛИЗАЦИЯ, ЧУГУННАЯ ЛИВНЕВКА.

ОПТОМ И В РОЗНИЦУ

В Киеве: (044) 474-5609, 474-7207, 474-5090, 478-3774, 475-9786.

Відкрите акціонерне товариство В.-Багачанське районне підприємство з виробничого та матеріально-технічного забезпечення «Райагропостач» повідомляє, що перші загальні збори акціонерів відбудуться 20 травня 1997 року о 10-й годині в актовому залі підприємства за адресою: 315636, Полтавська обл., В.-Багачанський район, с. Устивиця.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про фінансово-господарську діяльність за 1996 рік.
2. Затвердження постійного статуту.
3. Обрання правління ВАТ, голови правління, ревізійної комісії.

Правління ВАТ.

Арбітражний суд Львівської області порушив справу № 2/223 про банкрутство малого державного підприємства «Ксенія».

Адреса боржника: Львівська область, Пустомитівський район, село Ставчани, розрахунковий рахунок 468472 у АК АПБ «Україна», м. Пустомити, МФО 325235.

ПРАВИЛА ТА УМОВИ ПРИЙОМУ ДО ДИПЛОМАТИЧНОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ УКРАЇНИ НА 1997/1998 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Дипломатична академія України при МЗС України оголошує прийом слухачів на 1997/1998 навчальний рік за фахом «зовнішня політика» (спеціалізації «зовнішня політика та дипломатія» та «право зовнішніх зносин»).

Форма навчання в академії — денна. Термін навчання —24 місяці.

Відповідно до постанови Кабінету міністрів від 20.07.1996 р. № 779 «Про Дипломатичну академію України при МЗС України» на навчання в Академію за державним замовленням приймаються громадяни України віком до 40 років, які мають вищу освіту (спеціаліст, магістр) і стаж роботи в системі МЗС не менше одного року або трьох років в інших державних органах, де займаються питаннями зовнішніх відносин України,* та за контрактом.**

Вступники подають з 10 по 25 червня 1997 року до приймальної комісії такі документи: заяву на ім'я ректора; анкету (листок обліку кадрів) встановленого зразка і автобіографію; копію диплома про вищу освіту; копію трудової книжки; направлення державного органу на навчання; медичну довідку; 2 фотокартки розміром 4х6 см, 2—розміром 3х4 см; паспорт, військовий квиток та диплом пред'являються особисто.

Заяви усіх кандидатів на навчання попередньо розглядає Комісія МЗС України.

Особи, які вступають до Академії, складають іспити:***

спеціалізація «зовнішня політика та дипломатія» — з української мови (диктант), з історії міжнародних відносин та зовнішньої політики (усно), з іноземної мови (усно);

спеціалізація «Право зовнішніх зносин» — з української мови (диктант), з правознавства (усно), з іноземної мови (усно).

Вступні іспити — з 1 по 10 липня 1997 року.

Кандидати, які успішно пройшли конкурс, зараховуються до Академії наказом ректора до 15 липня 1997 року.

Початок занять — 1 вересня 1997 року.

Слухачам, які виконали навчальну програму, склали державні іспити та захистили магістерську роботу, присвоюється кваліфікація «магістр зовнішньої політики» і видається диплом встановленого зразка.

Працевлаштування випускників Дипломатичної академії забезпечується державними установами, які направили їх на навчання.

Іногороднім надається гуртожиток.

Адреса Академії:254119, вул. Мельникова, 36/1.

Телефон для довідок: 211-44-25; 211-44-53.

* умови прийому співробітників МЗС України визначаються внутрішніми розпорядженнями.
** прийняті на умовах контракту кандидати зараховуються до Академії після пред'явлення документа про сплату за навчання.
*** всі іспити складаються державною мовою в обсязі програми вищого навчального закладу.

ТОВ «ЮМІС»

КАРБІД КАЛЬЦІЮ

від найкращих виробників з механізованого складу у Дніпропетровську.

Тел./факс: (0562) 47-78-92; 47-78-96; 47-79 95.

ПРОМПРИБОР

Трубопровідна арматура
Комплектуючі
Прокладочні матеріали
Лічильники води

(044) 449-40-84
(044) 274-44-38

СТРОИТЕЛЬНО-ПРОМЫШЛЕННАЯ КОМПАНИЯ «ПРИВАТ-ІНВЕСТОР»

предлагает

***Металлическую тару** европейских стандартов для герметичной упаковки химической, нефтехимической, лакокрасочной, пищевой продукции.*
Емкость — 12, 15, 20, 25 литров.
По заказу потребителя на барабан наносится многоцветная литография, внутренняя поверхность лакируется.
Дисперсию и клей ПВА.
По заводским ценам.
Тел.: (0562) 78-24-22; 78-24-23; 78-24-35; факс 78-48-67.

Арбитражный суд Одесской области по заявлению ГНА в Жовтневом районе Одессы возбудил дела о признании банкротами:

№ 8/6-Б коллективного предприятия ООО «Коммпан» (Одесса, ул. Жуковского, 30; р/с 1467757 в Проминвестбанке, МФО 328135);

№ 8/5-Б СП «Юнавик» (Одесса, пл. Вакуленчука, 1-а; р/с 1467990 в Приморском АК АПБ «Украина», МФО 328146);

№ 1/67-Б ООО «Эдем» (Одесса, ул. Кирова, 64, кв.21; р/с 1467463 в Суворовском отделении Проминвестбанка Одессы);

№ 1/42-Б украино-словацкого совместного предприятия в виде общества с ограниченной ответственностью «Тотал» (Одесса, ул. Жуковского, 38; р/с 604903 в Облдирекции УСБ).

Кредиторам, а также возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок с момента публикации по адресу: 270032, Одесса, пр. Шевченко, 4, Арбитражный суд Одесской области.

Арбітражний суд по Київській області (Київ-33, вул. Жилянська, 58-б) за позовом Іванківської міжрайпрокуратури Київської області, в інтересах ДПА в Іванківському районі порушив справи про банкрутство товариств з обмеженою відповідальністю:

— № 21/10Б ТОВ «Вікторія», код 20623074 (смт Іванків, вул. Садова, 18; р/р 6099623 в Іванківському відділенні банку «Україна»);

— № 22/10Б ТОВ «Еліта», код 19418481 (смт Іванків, вул. Толочина, 48, кв. 4); р/р 000468314 в Іванківському відділенні банку «Україна»).

Кредиторів і можливих санаторів просимо звертатися в Арбітражний суд Київської області.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина, 34) 4 октября 1996 года возбудил дело 24-3-14б о банкротстве частного предприятия «Троянда».

Юридический адрес и реквизиты: 343810, Дебальцево Донецкой области, ул. Ленина, д.10. Расчетный счет 468386 в отделении АК Промивестбанк Дебальцево, МФО 334099.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

ООО «Гелиэя», зарегистрированное в Шевченковской районной государственной администрации 9.08.1993 г., № 0091/4527 ЛТД, ликвидируется. Претензии принимаются в течение месяца.

Телефон 412-42-65.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело № 5/1-6б о банкротстве ПКФ «РосДон» (340048, Донецк, ул. Челюскинцев, 202-а; р/с 200609963 в АБ «Донуглекомбанк»).

Заявления кредиторов и санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

ВІТАЛІЙ КОВАЛЬ «СОБОР» І НАВКОЛО СОБОРУ

ГЮНТЕР ГРАСС, КУРТ ВОННЕГУТ, ОЛЕСЬ ГОНЧАР...

ПУБЛІКУЮЧИ 29 березня в «Голосі України» останнє інтерв'ю Олеся Гончара, ми обіцяли детальніше розповісти про його ініціаторку — німецького літературного критика Тетяну Куштевську. Нещодавно гостя з ФРН побувала в Києві. Вона привезла досить сенсаційну новину...

Спочатку про Тетяну Куштевську. Вона — доцент факультету славістики одного з вузів Ессена (ФРН), письменник, кінодраматург. Газета «Ноєс Дойчланд», яку вона представляє, має постійну сторінку «Недільна історія» (виходить десять років), де знайомить читачів з кращими письменниками світу. Серед тих, про кого вже розповідала «Ноєс Дойчланд», — Гюнтер Грасс (Німеччина), Фрідріх Дюрренматт (Швейцарія), Жоржі Амаду (Бразилія), Чингіз Айтматов (Киргизія), Курт Воннегут (США) та інші. Одним із перших, хто представляв слов'янські літератури, став Олесь Гончар. У березні газета надрукувала інтерв'ю з українським письменником, якого в Німеччині читачі часто порівнюють з видатним німецьким прозаїком Томасом Манном.

Тетяна Куштевська спробувала змінити стереотип сприйняття творчості Олеся Гончара. **«Своя, ні на кого не схожа манера літературного письма, — зазначає німецька авторка, — вибір тем, вільне дихання, притаманне українському епічному роману, високі мистецькі якості — все це ставить твори Олеся Гончара в ряд світової літератури».**

У Німеччині видано п'ятнадцять книг українського письменика. Особливий успіх мав і має роман «Собор».

У авторів «Недільної історії» є правило — спочатку друкується велике за розміром інтерв'ю (із трьох телефонних розмов із Олесем Гончаром Тетяні Куштевській вдалося надрукувати лише три чверті записаного), а в наступному числі — оповідання або уривок з роману цього самого автора. **Олесь Гончар надіслав до Ессена свою книгу оповідань «Далекі вогнища», з якої німецька письменниця переклала й надрукувала оповідання «Чорний яр».**

А тепер про сенсацію, а швидше про такий бажаний для нас процес культурного зближення України з духовною Європою, як говорив Микола Хвильовий, «Європою — Гете, Дарвіна, Байрона, Ньютона...».

Тетяна Куштевська разом із німецькими друзями пропонує **установити недержавну літературну премію для молодих письменників України, яка покликана стати загальнонаціональною, мати на меті підтримку експериментально-інтелектуального напряму в українській літературі, нових пошуків у галузі української мови, які відображають менталітет сучасного покоління письменників і враховують творчий досвід попередників, зокрема Олеся Гончара, значення якого залишиться незмінним у майбутньому розвитку літературного життя України.**

Премія вручатиметься щороку в день народження видатного українського Майстра. Її розмір — 1000 німецьких марок, що їх отримає лауреат разом із дипломом.

Засновники нової премії передбачають, що переможці творчого змагання будуть визначатися об'єктивним, незалежним журі згідно з європейськими стандартами. **Можливо, в майбутньому окремою серією друкуватимуться твори лауреатів Премії Олеся Гончара. «Відкриття нових талантів — одна з найбажаніших цілей засновників подібних літературних премій, —зазначається в спільному німецько-українському проекті, — бо, як висказав Олесь Гончар, «Україна була, є і буде країною літератури».**

Віталій АБЛІЦОВ.

Фото з конверта

Мелодія для мами.

Фото В.ТАРАСОВА.

Поліське Київської області.

Господині у записничок

* Продукти в холодильнику треба зберігати в закритому посуді, целофановому або поліетиленовому мішечку. Так краще зберігається якість і поживна цінність продуктів.

* Щоб сир не висихав, загорніть його у вологу тканину і покладіть у поліетиленовий пакет.

* Масло, сало, жири не треба зберігати у глиняному посуді, бо тоді продукти набувають специфічного запаху.

* Заморожене м'ясо треба розморожувати не у воді, а в закритому посуді протягом 2 — 3 годин. Тоді воно не втратить своїх якостей.

* Коли смажите рибу, покладіть у киплячу олію кілька кружалець сирої картоплі — вона вбере запах риби.

* Щоб картопля не розварилася, злийте воду, яка закипіла, і додайте холодної.

* Оселедець буде смачнішим, якщо протягом 30 — 40 хвилин його вимочити в молоці.

* Помідори довше зберігатимуться, якщо їх покласти в емальовану каструлю без кришки і тримати на нижній полиці холодильника.

Запитували — відповідаємо

Якщо ви — пільговики...

У межах яких норм надаються пільги щодо оплати за житлово-комунальні послуги?

Відповідь на це запитання чекають від газети сотні її передплатників, що надіслали листи до редакції.

Постановою Кабінету міністрів України № 879 від 1 серпня 1996 року встановлено, що зазначені пільги надаються в межах таких норм:

оплата за житло:

21 кв. метр загальної площі на одну особу і додатково 10,5 кв. метра на сім'ю;

оплата за електроенергію:

75 кВт-год на сім'ю з 1—2 осіб на місяць і додатково 15 кВт-год на кожного іншого члена сім'ї, але не більше 150 кВт-год на місяць;

100 кВт-год на сім'ю з 1-2 осіб на місяць і додатково 25 кВт-год на кожного іншого члена сім'ї, але не більше як 200 кВт- год на місяць у будинках зі стаціонарними електроплитами;

оплата за природний газ:

11 куб. метрів природного газу на 1 кв. метр площі в опалювальний період за користування житлом 21 кв. метр опалювальної площі на одну особу і додаково 10,5 кв. метра на сім'ю;

9,8 куб. метра на одну особу у разі користування газовою плитою при наявності централізованого гарячого водопостачання;

18,3 куб. метра на одну особу на місяць у разі користування газовою плиткою за відсутності централізованого гарячого водопостачання та газового водонагрівача;

23,6 куб. метра на одну особу на місяць у разі користування газовою плитою та водонагрівачем;

оплата за теплову енергію:

за користування житлом 21 кв. метр опалювальної площі на одну особу і додатково 10,5 кв. метра на сім'ю.

Долі

Крадене щастя

Ніч. Тиша. Міряючи кілометри, дрібно вистукують колеса вагона. В купе — двоє. Не наговоряться. Хоч сьогодні тільки зустрілися і хтозна, чи зведе їх ще колинебудь життя. Чи не тому й поспішають виговоритися.

— Його мати покинула, коли він ще в пелюшках був, я його виняньчила-випестувала. Скільки разів просила брата, щоб дозволив усиновити його, — не погоджується. Боїться втратити сина. Я теж боюся втратити його. Він ще маленький, не розуміє. Брата називає татом, а мене — мамою... Стільки років їжджу до нього, до сина, —схлипнула...

— Боже, навіщо доля так покарала нас? —долинає з іншої полиці. — Адже я кохала його і він мене кохав. Не могла пробачити йому одного погляду на свою подругу. Приревнувала. На зло йому вийшла заміж. Тепер щоразу вириваю відрядження з радістю, поспішаю на побачення до нього. Чоловік? Здогадується, мабуть. Ні, яке там розлучення, я вже давно бабуся. Любов? Та звичка, мабуть. Майже тридцять років разом...

Зустрілися дві долі, а щастя однакове. І нещастя також. Чужа дитина, чужий чоловік...

Марія ДАВИДЕНКО.

Косметолог радить

Як позбутися ластовиння

● Ось і весна прийшла. Варто дужче пригріти сонечку, і у деяких жінок виступають веснянки на обличчі. Як вони їх не люблять! Не варто сумувати — можна легко їх позбутися. Та якщо вже з'явилися веснянки — ні в якому разі не користуйтеся лосьоном чи туалетною водою, що містять спирт, бо шкіра стає ще чутливішою до сонячного проміння. Якщо з'явилися червоні плями — змажте шкіру сметаною чи кислим молоком.

● Дуже добре допомагають ванночки з настою м'яти, ромашки, чаю. Такі процедури можна повторювати декілька разів на день.

● Можна протирати шкіру лимонним соком, накладати маски з м'якоті свіжих огірків, ягід полуниці, суниць, чорної смородини.

Спорт

Лідер спіткнувся в Одесі

Першість країни. Перша ліга. 33-й тур. «Металіст» — «Буковина». 3:1. 1000. Лукаш, 13. Чабан, 32, Рудняк, 65 — Лашун. 54, **ФК «Черкаси» — «Кристал». 3:1**. 2000. Микуляк, 11, Чіпа, 23, 50 — Пилипенко, 7. На 43-й хвилині Агарін (ФК «Черкаси») не реалізував пенальті. **«Зоря» —»Поліграфтехніка». 0:2.** 1800. Чернишенко, 17, Миколаєнко, 47. **«Сталь» — «Металург» Н. 2:1**. 3200. Плотников, 42, Моргунов, 13, з пенальті — Альошин, 10. **«Волинь» — «Динамо-2». 0:0**. 1000. **«Верес» — ЦСКА-2. 2:3.** 1200. Федорчук, 31. Шевчук, 97, з пенальті — Демидяк, 30, 37, 64. На 32-й хвилині Мічуду («Верес») вилучено з поля. **СК «Миколаїв» — «Хімік» С. 3:0.** 1000. Васильків, 30, Бугай, 43, Сонін, 63. СК **«Одеса» — «Металург» Д. 2:1.** 1300. Михайлов, 63, з пенальті, Терещенко, 13 — Жигулін, 22. **«Поділля» — «Нафтовик». 1:0.** 1500. Малимон, 5. **«Хімік» Ж — «Явір». 3:2.** 1200. Якубовський, 56, з пенальті, Цивчик, 60, Комзюк, 76 — Прохоренков, 18, Руденко, 50. ФК **«Львів» — «Шахтар». 1:0.** 1500. Вільчинський, 15. **«Верховина» — «Металург» М. 2:3**. 2000. Міщенко, 60, Газда, 87, з пенальті — Гетьман, 50, Пінчук, 14, з пенальті, Богатирьов, 82. На 74-й і 88-й хвилинах з поля було вилучено ужгородців —Васютича та Барона.

Якщо у минулому турі гості зіграли сильніше за господарів, то у нинішньому лише ЦСКА-2, маріупольський «Металург» та «Поліграфтехніка» зуміли вирвати перемогу. Постаралися вдома навіть аутсайдери. Так, «Металіст», який значно додав у грі, переміг прогресуючу «Буковину». Справжній сюрприз піднесли лідеру футболісти СК «Одеса». Вони не розгубилися після голу Жигуліна і у другому таймі зуміли розхитати оборону «Металурга».

Мабуть, і гравці «Нафтовика» розраховували бодай на нічию у Хмельницькому. Та їм не вдалося прикриття Малимона, який, як і в попередньому матчі, забив швидкий гол. Він врешті виявився переможним.

Команди у турнірній таблиці зараз розташувалися таким чином: Металург Д — 75 очок, Динамо-2 і Металург М — по 65, Волинь — 63, Сталь — 60, СК Миколаїв і Нафтовик — по 59, Поліграфтехніка — 55, Буковина —53, Хімік С — 49, Металург Н — 46, Явір — 44, ФК Львів — 43, Зоря — 42, СК Одеса — 41, Хімік Ж і ЦСКА-2 — по 36, Шахтар — 34, Верес — 33, Металіст —32, Верховина — 30, Поділля — 30, Кристал — 29, ФК Черкаси — 23.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора),А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 276902.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311072.